

YENİ ÇAĞ

- **F. Ebert:** İşçi hareketinde birlik
- **P. Auersperg:** ÇKP-nin XIII. Kongresi
- **M. Ali Han:** Hindistanda açlık sorunu

KOMÜNİST VE İŞÇİ PARTİLERİNDE

Devrimci savaşın bütün biçimlerini bağdaştırmak

MİLLİ BAĞIMSIZLIK SAVAŞI

Kıbrıs halkının bağımsızlığı uğrunda

BUGÜNKÜ DÜNYA

Viyetnamda tırmanma hareketinin sonuçları
Belçikada hâkim sınıfların buhranı

5 (23)

Mayıs

1966

BARIŞ VE SÖSİYALİZM PROBLEMLERİ

Bu sayıda :

Friedrich Ebert

Alman Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi Polit-Büro Üyesi

Jean Blume

Belçika Komünist Partisi Polit-Büro Üyesi ve Merkez Komitesi Sekreteri

Alvaro Vaskes

Kolombiya Komünist Partisi Sekreterliği Üyesi

Mesud Ali Han

Hindistanlı gazeteci

Andreas Kannaouros

Kıbrıslı gazeteci

TÜSTAN

YENİ ÇAĞ

5
Mayıs
1966

Komünist ve işçi partilerinin teori ve enformasyon dergisi

İşçi hareketinde birliğin sağladığı sonuçlar

Friedrich Ebert

Alman işçi hareketi tarihinde, ulusal bilinçte derin izler bırakan, ülkenin tarihinde önemli dönüm noktaları teşkil eden olaylar pek çoktur. Alman halkının geleceği için, muazzam bir önem taşıyan bu tarihsel olaylardan biri, 21 Nisan 1949'da Alman işçi sınıfına Marksist bir sınıf teşkilâtı sağlayan, Alman Sosyalist Birleşik Partisinin kurulmasıdır. Bu olay, Alman işçi hareketinde Marksizm-Leninizmin tarihsel bir zaferini teşkil eder. Avrupanın ortasında, işçi sınıfını nasıl bölmeyi çok iyi bilen bir tekelci burjuvazisi bulunan, gelişmiş bir sanayi ülkesinde, şu önemli gerçek ispatlanmıştır: İşçi sınıfının çeşitli müfrezeleri, birliklerini bozan anlaşmazlıkları çözümlenmeli, halkın ve ulusun çıkarları uğrunda yürütülen savaşta güçlerini birleştirmelidir. Almanyanın doğusunda iki işçi partisinin Marksist temeller üzerinde birleşeli, yirmi yıl geçti. Bu yirmi yıl içinde, Birleşik Sosyalist Partisi işçi sınıfının ve bütün emekçi halkın çıkarlarına hizmet eden, Marksist-Leninist bir kitle partisi haline geldi. Birleşik Sosyalist Partisi'nin yönetimi altında, köy ve şehir emekçileri, Almanyanın bugüne dek geçirdiği en muazzam devrimci değişimleri gerçekleştirdiler. Almanyanın bu bölgesinde, bu çeşitli güçler birleşerek, emperyalizmin ve militarizmin toplumsal ve iktisadi köklerini yok etti; şovenliğe, komünizm düşmanlığına son verdi, işçi ve köylü devleti olan Demokratik Alman Cumhuriyetini kurdu.

Birçok başka ülkede olduğu gibi, Almanyada da çağdaş toplumun en ilerici ve kalabalık sınıfını teşkil eden işçi sınıfı, elli yıldan beri bölünmüş

bulunuyordu. Bölündüğü için de, gücünü kullanamıyor, tekelci burjuvazinin halkın kaderi üzerindeki meşum etkilerini yok edemiyor, ulusun sorunlarını ele alamıyordu. Hattâ Alman işçi sınıfı emperyalistlerle militaristlerin saldırgan ve harpçi politikasını destekledi, korkunç faşist diktatöryasını kurmalarına yardım etti.

Hitlere karşı savaşan koalisyon – özellikle Sovyet orduları Nazi Almanyasını yenip zafere ulaştıktan sonra, faşist diktatöryadan kurtulan Alman halkının karşısına tarihsel bir ödev çıktı: Almanyada siyasel ve toplumsal değişimler gerçekleştirmek ödevi Alman burjuvazisinin izlediği şoven ve emperyalist devlet politikası, XX. yüzyılın birinci yarısında iki dünya harbine yol açmış, halkımızı uçuruma sürüklemişti. Alman burjuvazisi Alman milletini yönetemezdi, bu gerçek artık ispatlanmıştı. Böylelikle, bu görevi hakkıyla yerine getirecek tek gücü, yani işçi sınıfını, halkın menfaatlerini korumaya, ülkenin barış içinde gelişmesini sağlamaya çağıran tarihsel şartlardı.

1945 yılında, komünistlerle sosyal-demokratlar şu önemli gerçeği anladılar: İşçi teşkilâtları, 1933'te zorla durdurulan siyasal faaliyetlerini, bıraktıkları yerden devam ettirmezlerdi. *Komünistlerle sosyal-demokratları bu sonuca vardiyan, faşizm yıllarından miras kalmış karışıklık, yoksulluk ve şaşkınlık, nazi diktatöryası süresi boyunca elde edilen tecrübelerdi. Bölünmüş, parçalanmış bir işçi sınıfı, bu tarihsel ödevini yerine getiremezdi, millete yol gösteremezdi, Barış ve kalkınma politikası izliyemezdi.*

Komünistlerle sosyal-demokratlar, bu sonuçlara, Alman emperyalizmine ve faşist diktatöryaya karşı yürüttükleri savaş içinde varabildiler. Alman Sosyal-Demokrat Partisinin muhacerette yaşayan yöneticileri, daha 1934 yılında «Prag Bildirisi» adlı açıklamada, bu sonuçlardan yola çıkıp bu prensipe göre harekete karar vermişlerdi. Bildiri'de şöyle deniliyordu: «İşçi sınıfının birliği tarihsel bir zorunluluk haline gelmektedir.» Maalesef, parti yöneticileri, daha o dönemde Otto Wells ile Erich Ollanhauer gibi sosyal-demokratların savunduğu bu görüşü uygulamaktan kaçındılar. Sosyal-Demokrat Partisinin yöneticileri birlik sorununun çözüm işini, muhacerette yaşayan bazı gruplara militanlara, Almanyada gizli mukavemet yürüten anti-faşistlere bıraktılar, kendileri bu ödevi üzerlerine almadılar. Hitler diktatöryasının çetin şartları içinde, ülkenin birçok yerinde düzenlenen mukavemet gruplarında, komünistler, sosyal-demokratlar, partisz işçiler, burjuva sınıfından çıkmış yurtseverler birleşiyordu. 1935 Brüksel Konferansında Alman Komünist Partisince alınan sosyal-demokrat partisi ile tek bir cephe, bu cepheden hareket ederek te geniş bir halk cephesi kurmayı öngören kararlar; komünistler, sosyal-demokratlar, sendikacılar, partisz işçiler, hristiyanlar arasında çok geniş bir siyasal işbirliğine yol açtı. Böylelikle, nazi diktatöryası döneminde, özellikle toplama kamplarında, hapislerde perçinleşen işçi sınıfı hareket birliği, Alman halkı kurtulduktan sonra, daha da geliştirildi, kuvvetlendirildi.

Ortak bir siyasi plâtfon ve ortak savaş amaçları temelinde kurulan anlaşma, Almanyadaki iki işçi partisinin hareket birliğini başarıya ulaştır-
ran önemli bir etken olmuştur. Kanuni faaliyete başlar başlamaz, merkez
yönetim kurumlarının yayınladığı açıklama ve programlar her iki partinin
tutumunu belirtiyordu. «*Alman Halkına Çağır*» adlı bildirisinde (11 Haziran
1945) Alman Komünist Partisi emperyalist politikanın kökünden yok edil-
mesini, Alman halkının iktidarı elinde bulundurma, kendi kaderini ser-
bestçe tâyin etme hakkını kullanabileceği, barışçı, birleşmiş demokratik
bir Cumhuriyetin kurulmasını istiyordu. Komünist Partisi, geçirdiği tec-
rübelerden şü sonuca varıyordu: «1918 de işlenen hatalara bir daha düş-
miyelim! Emekçiler arasındaki bölünmelere son verelim! Nazilere, gerici
güçlere aman vermiyelim! Sovyetler Birliğine karşı düşmanlığa, iftiralara
müsaade etmiyelim! Çünkü bu düşmanlık, bu iftiralar belirlediği yerde,
emperyalist ve gerici güçler hemen hortlıyor!»

15 Haziran 1945 tarihli Çağırısında, Alman Sosyal-Demokrat Partisi Mer-
kez Komitesi de nazi terörüne yol açan iktisadi ve toplumsal temellerin
kökten yok edilmesini istiyor; sosyal-demokratların, faşist aleyhtarı, de-
mokratik; halka bütün demokratik hak ve özgürlükler tanıyan bir rejim
uğruna savaşma kararını belirtiyordu. Merkez Komitesi, Komünist Partisinin
bildirisini hareketle destekliyor; sosyal-demokratların «geçmişte işlenen
siyasi hataları hiç değilse manen tamir edebilecek . . . işçi sınıfının örgüt-
sel birliği temelinde «kurulacak yeni bir Almanya uğruna savaş isteni
ısrarla açıklıyordu.

Bu bildirilerde tesbit edilen politikanın öngördüğüne göre: İşçi sınıfı
1848 de halktan korkan burjuvazinin ihanetine uğrayan burjuva demokra-
tik devrimi tam anlamı ile gerçekleştirilecek; siyasi iktidar sorunu da işçi
sınıfı ile demokratik güçler lehine çözümlenecekti. Bu şartlarla ancak
Alman halkı ülkeyi yeniden kurabilir, Avrupada barış dâvasına yardım
edebilirdi. Sayısız konferanslarda, sayısız toplantılarda dile gelen büyük
çoğunluğun isteklerine uygun olarak, Komünist Partisi Merkez Komitesini
temsil eden temsilciler (Wilhelm Pieck başkanlığında) ile Sosyal-Demokrat
Partisi Merkez Komitesi temsilcileri (Otto Grotewohl başkanlığında) ara-
sında 18 Haziran 1945 de Alman Komünist Partisi ile Alman Sosyal-
Demokrat Partisinin Hareket Birliği Anlaşması imzalandı. Bir ortak faaliyet
Komitesi kuruldu. Bu anlaşmaya göre, her iki partinin üst kurumlarını tem-
sil edenler «faşist aleyhtarı savaş ve milli kalkınma ile ilgili bütün sorun-
larda etkili bir işbirliği yürüterek, emekçilerin siyasi birliğine elverişli
şartlar yaratmayı» taahhüt ediyorlardı.

Almanyadaki dört işgal bölgesinde, işçilerin ezici çoğunluğu çağımızın
önemli siyasi sorunlar konusunda iki partinin vardığı anlaşmayı sevinçle
karşıladi, destekledi. Bu anlaşma aydınlar arasında, bütün emekçi taba-
kalarında derin yankılar uyandırdı. Emekçiler için, işçi partileri arasında
yürütülecek işbirliği, bütün halka hizmet edecek, yeni bir politika yolunda
atılmış ilk adımdı. Alman Komünist Partisi ile Alman Sosyal-Demokrat

Partisi yöneticileri arasında gerçekleşen hareket ve işbirliği, her şeyden önce işçi sınıfının çıkarlarına uygun düşüyordu. Kapitalistlere ve büyük toprak sahibi asillere karşı savaştan işçi sınıfı, siyasal ve toplumsal isteklerini gerçekleştireceği gibi, bütün ulusun hayati menfaatlerini de savunmak, garanti altına almak zorundaydı.

Bu hareket birliği, işçi sınıfını, Hitler faşizminin korkunç mirasını yok etmek; yeni, demokratik bir hayat kurmak üzere yürütülmesi gereken savaşın itici gücü haline getirdi. Halkın varlığını sağlayacak en hayati ödevleri yerine getirmek, Almanyada demokrasiyi canlandırmak, barış içinde gelişmesini sağlamak, bütün emekçilere düşen bir ödevdi. İşçi sınıfı bu gerçeği kavradı. Böylelikle, kademe kademe, tepeden temele doğru, bütün anti-faşist demokratik güçlerin geniş birliği işçi sınıfının yönetimi altında perçinleşti.

Almanyanın doğusunda, Komünist Partisi ile Sosyal-Demokrat Partisi arasında hareket birliğinin kurulması, işçi hareketindeki bölünmelere son verilmesi yolunda, atılmış önemli bir adımdı. Bununla beraber, iki partinin bir tek devrimci parti halinde birleşmesi, uzun ve güç bir mesele oldu. Birlik uğrunda yürütülen savaşta, işçi hareketinin çeşitli müfrezeleri arasında birliğin kendiliğinden gerçekleşemeyeceğini, dışardan zorla kabul ettirilemeyeceğini anladık.

Çok uzun sürmüş bölünme döneminde mütemediyen keskinleşen ideolojik anlaşmazlıklar, ayrılıkları ve peşin hükümleri derinleştirmiştir. Bütün bu olumsuz unsurları birden bire yok etmek, mümkün değildi. Ama bazı komünistlerle bazı sosyal-demokratlar bu gerçeği anlıyorlardı. Samimi olarak birliği istiyorlardı, hattâ bu birliğin hemen gerçekleşmesini istiyorlardı. Bu tutum ise, birleştirilmiş partinin karşısına bir takım ideolojik sorunlar çıkarıyordu. Komünist Partisinin taban teşkilâtlarında, birçok konuda, özellikle proletarya diktatoryası sorununda, sekte ve dogmatik eğilimler çoktu. Pratik işlere giriştikçe ancak, Partinin militanları ve birçok sorumluları Merkez Komitesinin şu kanısını benimsiyebildiler: İktidara giden yolda, işçi sınıfı demokratik gelişme aşamasından geçmek zorunda idi.

Sosyal-Demokrat Partisinin içinde de – özellikle devlet ve demokrasi sorunlarında – çok kökleşmiş oportünist görüşlere karşı savaşmak zorunda kaldık. Bu unsurlara şu gerçeği anlatmamız gerekiyordu: işçi sınıfı, eski burjuva devlet mekanizmasının mirasına konamazdı, kendine özgü halk kuruluşlarını yaratmak zorunda idi. Bu sonuç, tarihten, özellikle 1918 Kasım Devriminden çıkarttığımız sonuçlardan biriydi. Sosyal-Demokrat Partisinin 1934 te yayınladığı «Prag Bildirisi» bu gerçeği kabul etmişti. Bu Bildiride belirtildiğine göre: «Nazi düşmanımız yenildikten sonra ilk ödevimiz... devlet mekanizmasını, halk kitlelerinin hâkimiyetini yeniden gerçekleştirecek bir mekanizma haline getirmek olacaktır...»

Faşist aleyhtarı demokratik güçlerin kurduğu yeni devlet kuruluşları, daha ilk gününden, işçi güçlerinin koalisyonuna dayandı. Böylelikle ancak,

bu kuruluşlar, yenilmiş olmasına rağmen iktidarı ellerinde tutan tekeller ve büyük toprak sahiplerine karşı emekçilerin menfaatlerini savunabilirdi. Sovyetler Birliği ile müttefikleri faşizmi yenilgiye uğrattığı, nazi devleti yıkıldığı halde, gerici güçler devlet mekanizmasındaki yerlerini korumaya, yaklaşan halk iktidarını engellemeğe çalışıyorlardı. İşçi sınıfı artık eski devlet mekanizmasını kullanamazdı, ve burjuva devletin dirilmesini engellemek zorunda idi. Bu gerçekleri daha ilk başta göremiyenler, gerici unsurlarla emekçi güçler arasında başlayan savaş içinde durumu anlıyabildiler.

Demokratik bir toprak reformu yolu ile, büyük toprak sahiplerinin elinden siyasi iktidarın alınması, işçi sınıfının hareket birliği için önemli bir deneme teşkil etti. Bu reform, işçi sınıfı ile köylüler arasındaki birliğe de büyük adımlar attırdı. Toprak reformu, köylülerin hayatını baştan aşağı değiştiren bir devrimdi. Bu reformu uygulayan komisyonlarda komünistler, sosyal-demokratlar, tarım işçileri, sendikacılar ve küçük-burjuva partilerinin temsilcileri sıkı bir işbirliği yürüttüler. Bu ortak kuruluşlar çok önemli bir rol oynadı: Prus'ya militarizminin köklerini kazıdılar, demokratik devrimin rehberliğini yapan işçi sınıfına paha biçilmez tecrübeler sağladılar. Bu toprak komisyonlarının faaliyeti, işçi hareketine; o döneme kadar yapılmış çeşitli köy ve toprak programlarından çok daha açık olarak, işçi-köylü ittifak sorununu anlatabildi.

Eğitim reformu, adliye mekanizmasının demokratikleştirilmesi konusunda da işbirliği aynı rolü oynadı. Nazizmin kalıntılarını yok etmek, temsilcilerini işten uzaklaştırmak, demokratik prensipleri kabul ettirmek üzere faşist aleyhtarı güçlerin sarfettiği çabalar, birliği büyük bir hızla geliştirdi.

Sendikaların içinde, komünistlerle sosyal-demokratların yürüttüğü sıkı işbirliği, işçi sınıfının birliğini perçinleştirdi. Üretimi işçilerin kontrolü altına sokmak, işçilerin sendika komitelerine, üretim kurumlarına girmesine sağlayarak, işçi sınıfını işletmelerin yönetimine katılmasını temin etmek üzere yürütülen savaş, hareket birliğinin başarı ile gelişmesini sağladı. İşçi partilerinin yardımı ile, Sovyet işgal bölgesinde bulunan sendikalar, aralarındaki anlaşmazlıklara son verebildi. «Her işletmeye bir sendika» şiarı kabul edildi. Şubat 1946'da Berline toplanan Özgür Sendikalar Birliği Kongresi ile birleşme hareketi en yüksek noktasına vardı. Alman işçi hareketinde, ilk defa olarak, çeşitli eğilimleri temsil eden sendikalar, tek bir federasyon içinde toplandı.

Almanyada köklü dönüşümlerin sağlanması uğrunda yürütülen savaşın ilk döneminde, komünistlerle sosyal-demokratlar arasındaki bağlar aralarında devam eden anlaşmazlıklardan çok daha güçlü çıktı. İki parti arasında dostluk ve güven ilişkileri kuruldu, perçinleşti. Faşist aleyhtarı, demokratik dönüşümlerin sağlanması gibi, çetin sorunları çözümliyerek, Marks'ın, Engels'in, Lenin'in fikir ve görüşlerini yayarak, politik ve ideolojik birliğinin kurulması gerçekleşti. Ve nihayet Sosyal-Demokrat Partisi ile Komünist Partisi, işçi sınıfının tek Marksist partisi halinde birleştirilebildi.

21 Nisan 1946 tarihinde, iki partinin temsilcileri Berlin Ortak Kongresinde buluştukları zaman, Sovyet işgal bölgesinde bulunan bütün işlemlerde, köylerde, şehirlerde, komünistlerle sosyal-demokratların birliği zaten pratikte gerçekleşmişti. Kongre, Alman Birlik Sosyalist Partisinin kurulması ile ilgili teklifi kabul etti, pratikte gerçekleşmiş birliği resmen tasdik etti. Bu yeni parti, Marks ve Engels'in devrimci doktrinine bağlılığını bir kere daha belirtti. Amacı harbe, buhranlara ve emperyalist politikaya yol açacak bütün nedenleri yok etmektir. Partinin Alman halkına hitaben yayınladığı Bildiride, şöyle deniliyordu: «Militarist ve emperyalist güçlerin yok edilmesi, canlı ve etkili bir demokrasinin kurulması, barış isteğinin hareketlerde de belirmesiyle Alman halkı barıştan yana milletlerin safına geçebilir.»

Partinin amaçlarını gerçekleştirmek için baş vurduğu en önemli tedbirler, demokratik bir toprak reformu, nazi partisinde faaliyet göstermiş unsurların, harp suçlularının elindeki malların, işletmelerinin alınması ve halkın mülkiyetine geçirilmesidir. Silâh üretiminden ve harp ganimetlerinden muazzam kazançlar uman tekeller, büyük toprak sahipleri ve büyük bankerler, emperyalist dünya savaşlarının hazırlanmasında en önemli rolü oynamışlardı. Faşizmi kuran onlardı, faşizmden fayda gören yine onlardı. Bu şartlar içinde, bu unsurlara ve müttefiklerine – yani büyük toprak sahiplerine ve asillere – istisna edilen mallarına karşı herhangi bir tazminat ödenmedi. Halk, bu devrimci tedbiri bir referandumla tasdik etti. Zaten bu tedbirler Potsdam anlaşmalarının hükümlerine uygun düşüyordu; gerçekte bu anlaşmalar nazi ve militarist unsurların tasfiye edilmesini tavsiye ettiği gibi, karteller, ve diğer büyük emperyalist gruplar gibi iktisadi gücü ellerinde toplamış çevrelerin ortadan kaldırılmasını da öngörüyordu.

Tekelci burjuvazi iktidarının tasfiyesi, sanayide halkın malı olan sektörün kurulması ile faşist aleyhtarı demokratik rejimin maddi temeli atılmış oldu, ülkenin ekonomisi kurulabildi, üretici güçler emekçilerin yararına gelişebildi. Sanayi alanında başlıca üretim araçlarının halkın mülkiyetine geçmesi, büyük malikanelerin küçük köylüler ve tarım işçilerine dağıtılması ile, çetin bir savaştan sonra, halkın hakimiyeti gerçekleşti. Bu yeni iktisadi temeller üzerinde, gerçekten anti-faşist, gerçekten demokratik bir rejim kurulabildi; milli menfaatleri savunan barıştan yana bir politika izlenebildi.

Devlet mekanizmasında, iktisadi alanda, bütün kilit noktalar, işçi sınıfının ve müttefiklerinin eline geçti. Sosyalist Birlik Partisinin rehberliği altında, bu unsurlar iktidarın nasıl icra edileceğini öğrendiler; siyasi hayatı baştan aşağı değiştirdiler, iktisadi yeniden kurdular, böylelikle, topraklarımızda sayısız ajanlar besleyen tekeli burjuvazinin boykotunu etkisiz bıraktılar. Şehir ve köylerde, emekçiler kapitalist istismardan kurtulunca, siyasi ve toplumsal durumları her alanda değişiverdi. Temel toplumsal haklara özellikle çalışma hakkına – saygı gösterildi. Kadınların

ve gençlerin hakları kabul edildi. Üretim araçlarının halkın eline geçmesi ve yeni toplumsal ilişkilerin kurulması emeğe karşı yeni bir tutuma yol açtı. Devlet kuruluşları, iktisadi yönetim kurumları iktisadi tek bir plân çerçevesi içinde yönetmeyi öğrendiler. Bütün bu gelişmeler, Partinin önderliği ve rehberliği altında gerçekleşti. Feci bir durumdan kurtulan halkın ve işçi sınıfının gözünde, Partinin prestiji bir kat daha arttı. İşçi hareketinin iki büyük akımından meydana gelmiş Birlik Sosyalist Partisinde, ilk dönemde, hiç şüphesiz, günümüze hiç uymayan görüşler vardı. Birleşme Marksist temeller üzerinde gerçekleştiği ve Parti «Marksist prensiplere göre işçi sınıfının siyasi hâkimiyeti temelinde sosyalizmi kurmayı amaç edindiği halde, Birlik Sosyalist Partisi kurulur kurulmaz Marksist-Leninist bir parti olamamıştı. Faşist dönemde bir çok işçide sınıf bilinci kaybolmuştu. Öte yandan Partiye üye yazılan işçilerle diğer emekçilerin bir kısmı Marksist düşünceden habersizdi. Bir kısmı ise sınıf mücadelesi konusunda çok tecrübesizdi. Birlik Sosyalist Partisinde üyelerin çoğu, başka siyasi örgütlerden gelmiş, Marksist-Leninist bilgisi kıt unsurlardır.

Parti üyeleri devamlı bir siyasi ve ideolojik eğitime tabi tutuldular. Marks'ın, Lenin'in, Engels'in eserlerini dikkatle okuyan, Alman işçi hareketinin geçirdiği tarihsel tecrübeleri, bu tecrübelerden çıkarılacak sonuçları titizlikle inceleyen Birlik Sosyalist Partisi yeni bir nitelik kazandı.

Demokratik, anti-faşist bir rejimin kurulması; devlet kuruluşlarının yönetimi, halkın enternasyonalizm ve halklar arasında dostluk prensiplerine göre eğitilmesi, özellikle Sovyetler Birliği, diğer sosyalist ülkeleri ve komünist partileriyle kurulacak dostluk uğrunda savaş yürütülmesi, işte bütün bu etkenler Birleşmiş Sosyalist Partisini, Marksist-Leninistleri bir araya toplayan savaşı bir birlik haline getirdi.

Bugünkü Demokratik Almanya Cumhuriyeti topraklarında meydana gelen faşist aleyhtarı, demokratik ve sosyalist dönüşümler, fevkalâde çetin şartlar içinde gerçekleşti. Almanyanın doğusunda Sovyet işgal kuvvetleri, Potsdam anlaşmalarına uygun olarak, demokratik güçleri destekliyen bir politika izliyordu. Ama emperyalist işgal kuvvetleri Potsdam anlaşmalarına karşı geliyordu. İşgalin daha ilk gününden, bu kuvvetler eski güçler dengesini korumak, Alman emperyalizmini diriltmek niyetlerini açıkça belirtmişlerdi. Alman işçi hareketinin iç işlerine açıktan açığa müdahale ederek, Almanyanın her bölgesinde işçiler arasında beliren birlik isteklerini engellemeye çalıştılar. İşçi partileri arasındaki anlaşmazlıkları ve bölünmeleri devam ettirmek için her çareye başvurdular.

Ama yerli ve yabancı emperyalistler Batı bölgesinde ancak işçilerin hareket birliği isteğine ve demokratik toplumsal ilişkilerin kurulmasına engel olabildiler. Sosyal-Demokratik Partisinin içinde birliğe taraftar olmayan unsurlar (bunları Schumacher temsil ediyordu) komünistlerle her çeşit işbirliğine karşı koyuyorlardı. Komünizm düşmanlığı onlara tarihten çıkarılacak dersleri, partilerinin geçirdiği tecrübeleri bile unutturuyordu. Emekçilerin menfaatleri adına hareket ettiğini iddia eden bir sosyal-

demokrat politikasının, gerici güçlerin elinden iktisadi ve siyasi iktidarı almak üzere, işçi sınıfının ve diğer emekçilerin yürüttüğü sınıf savaşı temeline dayanacağını anlıyamıyorlardı.

Schumacher hareket birliğine karşı olan bütün unsurları etrafına topladı, büyük burjuva partileri ile işbirliği politikasına başladı. Ve bu politikayı devam ettirmekle, bu liderler Alman Sosyal Demokrat Partisini ikiye böldüler. Gerçekte izledikleri – ve o dönemde koyu bir milliyetçi nitelik taşıyan politika, işçi sınıfının ve bütün milletin menfaatlerini, tekelci burjuvazinin menfaatlerine feda ediyor; halkın en büyük düşmanlarına iktidar yolunu açıyordu.

Doğu Almanyada gerçekleşen demokratik dönüşümlerin günden güne artan etkilerine karşı koymak; ülkenin hiç değilse bir bölgesinde durumlarını korumak için, Batı Almanyadaki gerici güçler, – emperyalist işgal kuvvetlerinin yardımı ile – sistemli şekilde Almanyayı bölme politikasını izlediler. İşçi sınıfının birliği bu bölünme tehlikesini önliyebilirdi. Birleşmiş Sosyalist Partisi çabalarını hep bu yönde sarfetti. Batı Almanyadaki Sosyal-Demokrat Partisinin siyasi prensipleri, Birleşmiş Sosyalist Partisinin görüşlerine hiç uymadığı halde, bu iki partinin, ülkenin bölünmesini engellemek üzere, işbirliği yapmaları mümkündü, hattâ bir zorunluluktu.

İşçi sınıfı için, ülke için bu kadar büyük bir tehlike teşkil eden bir durumda, Batı Almanyadaki sosyal-demokrat liderler, bu hareket birliğine yanaşmadılar. Böylece kapitalist ordularının işgali altında bulunan üç bölgede, Alman emperyalistleri ile Alman militaristleri, gerici bir devlet kurabildiler.

Halkın bütün tabakalarını, çeşitli siyasi eğilimleri, çeşitli dini inançları temsil eden yurtsever güçler, Demokratik Almanyanın Milli Cephesinin teklif ettiği milli kalkınma politikası temelinde, bu Cephenin içinde birleştiler. Batı Alman emperyalistlerinin milli menfaatlere ihanet ettiğini gören yurtsever güçler, işçi sınıfının yönetimi altında, Demokratik Alman Cumhuriyetini kurdular. Amerika emperyalizminin yardımı ile, Batı Almanyadaki tekelci burjuvazinin başlıca partisi, Hristiyan-Demokrat Partisinin bu ihanetine verilecek başka cevap yoktu.

Demokratik Alman Cumhuriyetinin tesisi, bu ülkede sosyalizmin kurulması, 1946 de birliğini gerçekleştirdiği günden bu yana, işçi sınıfının elde ettiği en büyük başarıdır. Almanyanın doğusunda, işçi sınıfının birliği gerçekleşmeseydi, bugün Almanyada, Alman halkının barışçı güçlerinin sözcülüğünü edecek, en önemli milli ve milletlerarası sorunlarda, bu güçlerin düşüncesini dile getirecek bir işçi ve köylü devleti bulunmazdı.

Almanyanın doğusunda işçi sınıfı birleşeli yirmi yıl; Demokratik Alman Cumhuriyeti kurulumu on yedi yıl geçti. Bugün Alman işçi ve köylü devletinin Alman halkının geleceği ve başın korunması bakımından taşıdığı milli ve milletlerarası önem daha iyi anlaşılabilir. Bugün nükleer silâhlar isteyen Batı Alman militaristleri ve intikamcılar Almanyanın her tarafında iktidarı ellerine geçirebilirdi; bu durumun bütün Avrupa ve dünya halk-

ları için ne muazzam bir tehlike teşkil edeceğini kolayca tasavvur edebiliriz. İşçi sınıfı birleşmeseydi, Demokratik Alman Cumhuriyetinde işçi ve köylü iktidarı kurulmasaydı, bu devletle Varşova Anlaşmasını imzalayan devletler arasında sıkı dostluk bağları kurulmasaydı, Batı Alman ve Amerikan saldırgan çevreleri, İkinci Dünya Savaşından doğan durumu, şiddet yolu ile değiştirmeye çoktan kalkışmışlardı – ve elbet bu işte başarıya ulaşmışlardı.

Alman işçi hareketinin bütün tarihi – ve özellikle son yirmi yılın tarihi – bize şu gerçeği ispatlamaktadır: İşçi hareketinin çeşitli akımları ve müfrezeleri birlik halinde hareket ederse, işçi sınıfının yürüttüğü savaş daima başarı ile sonuçlanır. Bu unsurlar, faaliyetlerini koordine etmek, işçi sınıfının menfaatleri uğruna omuz omuza savaşmak şartıyla ancak, emperyalist burjuvaziye karşı koyabilir.

Almanyada iki işçi partisi arasında yakınlaşmayı ve işbirliğini kolaylaştıran başlıca etken, gerici güçlere karşı yürüttükleri ortak hareket olmuştur. Sosyalist işçi hareketinin amaçları ve yolları ile ilgili teorik sorunlar üzerinde yürütülen tartışmalar hiç şüphesiz çok faydalı olmuştur. Ama bölünmelere son veren başlıca etken, yine pratik savaş, pratik harekettir. Bu savaş, birliği perçinleştiriyordu. Alman işçi hareketinde eskiden beri kökleşmiş derin anlaşmazlıklar, birliğin birden bire gerçekleşmesini engeliyordu.

Komünist Partisi ile Sosyal-Demokrat Partisi arasındaki işbirliğinin başarıya ulaşması mukadderdi; çünkü bu iki partinin faaliyeti işçi sınıfının ve bütün milletin menfaatlerine hizmet ediyordu. Geçirdiğimiz tecrübeler bize şu gerçeği ispatlamıştır: Hareket birliğinin zorunlu ve mümkün olduğunu anlamaları için, işçilerin bu harekete katılmaları şarttır. Tekelci burjuvaziye karşı yürütülen savaş, işçilere, anlaşmazlıklara önem vermeden, hep beraber barışı ve demokrasiyi savunmak zorunluluğunu gösterdi. Hareket birliği işçi sınıfının, kendine düşen tarihsel ödevini, barışı korumak, emperyalizmi yenilgiye uğratmak konularında taşıdığı büyük sorumluluğu bilinçle anlamasına yardım etti.

Bugün Amerikan emperyalizminin Viyetnamda ve dünyanın daha başka yerlerinde saldırgan bir politika izlemesi, Avrupadaki en büyük müttefiki, militarist Batı Almanyanın ise nükleer silâh istemesi, barışın korunmasında işçi sınıfına düşen sorumluluğun azalmadığını, aksine, günden güne arttığını ispatlamaktadır. En büyük sorumluluğun işçi sınıfının öngütlerine, partilerine, sendikalarına düştüğünü bilen Birleşmiş Sosyalist Partisinin Merkez Komitesi, Dortmund'da toplanacak Sosyal-Demokrat Partisi Kongresinin bütün delegelerine, bütün üye ve sempatanlarına Şubat 1966'da bir açık mektup yayınladı. Bu mektubunda, Merkez Komitesi, Alman halkını ilgilendiren en önemli konularda karşılıklı anlayış gösterilmesini teklif ediyor. Geçirdiğimiz tecrübelerden edindiğimiz kanaata göre, Almanyanın iki işçi partisi, milletlerarası gerginliğin azaltılmasında, Avrupadaki sal-

dırgan güçlerin susturulmasında, ve Almanya sorununun çözümlenmesinde büyük ve olumlu bir rol oynayabilirler.

Bu amaçla, Batı Almanyada ve Batı Berlin'deki Sosyal-Demokrat Partisinin bütün üyelerine, bütün sempatanlarına, bölünmenin daha tehlikeli bir hale gelmesini engellemek, harp ihtimallerini ortadan kaldırmak üzere başvurulabilecek çareler üzerinde durmayı teklif ediyoruz. Bu açık mektupta, her hangi bir şart ıleri sürülmüyor, Sosyal-Demokrat Partisinden herhangi bir taviz istenilmiyor. Her iki partiden beklenen tek şey; faydalı bir görüş değiş-tokuşunu samimi olarak kabul etmeleridir. Biz, Milli Birlik sorunu ile ilgili görüşlerimizi açıklamış bulunuyoruz.

Birlik Sosyalist Partisi ile Sosyal-Demokrat Partisini bölen bütün anlaşmazlıklara rağmen, bu iki güçlü partinin sorumluluğunu açıkca tesbit eden bir anlaşmaya varılırsa, Almanyada ve Avrupada barış davasına büyük bir hizmet sağlanmış olur. Bize gelince, tekelci sermayenin partisi, Hristiyan-Demokrat Partisinin yenilgisine yardım edecek her teklifi destekliyeceğiz.

Demokratik Alman Cumhuriyeti iktisadi ve siyasi bakımlardan kuvvetlendiği için, faşist aleyhtarı, demokratik rejim bugün artık, işçi sınıfının rehberliğinde, sosyalist niteliği günden güne daha kuvvetle beliren bir işçi ve köylü devleti haline geldi. Birlik Sosyalist Partisinin 2. Konferansında alınan karar üzerine, 1952 yılında Demokratik Almanya Cumhuriyeti vatandaşları sosyalizmin bilimsel temellerini attılar. Bu karar Weimar Cumhuriyetinin geçirdiği tarihsel tecrübeleri göz önünde tutuyordu. Birinci Dünya Savaşından sonra, sosyal-demokrat liderleri: «Sosyalizm geliyor! şiarını ortaya atmışlardı. Oysa, birkaç yıl sonra, gerici güçler iktidarlarını kuvvetlendiriyor, burjuva demokratik Cumhuriyetinin zaferine engelliyor, Kasım Devriminin demokratik kazançlarını yok edip faşist diktatoryayı kuruyorlardı.

Bu tecrübeleri unutmayan, Batı Alman emperyalistlerinin günden güne daha saldırgan tutumunu ve davranışlarını göz önünde tutan emekçilerimiz için iki ihtimal yoktu: Sosyalizmi kurarak demokratik rejimi kuvvetlendirmek ve perçinleştirmek zorunda idiler. Böylelikle, işçi sınıfının ve müttefiklerinin durumu, her iki Almanyada kuvvetlenmiş oldu.

Sosyalizmin temellerini atan Birleşmiş Sosyalist Partisi, bütün demokratik parti ve güçlerle kardeşlik ve işbirliği politikasına devam etti. Sosyalizm düşmanları, komünistleri, iktidarı işçi sınıfına sağlamak bahanesiyle, kendi hegemonyalarını kurmakla; diğer partilerin toplumsal yönetime ve sorumluluğa katılmalarını engellemekle suçlandırıyolar. Oysa, Birleşmiş Sosyalist Partisi, bu sekte politikayı hiç benimsememiştir. Bütün demokratik güçlerin halkın gel

muştur. Siyasi partilerle kitle teşkiletlerinin işbirliği, bu politikayı dile getirmektedir. Halkın ve milletin menfaatleri uğruna yürütölen savaşta, 1945 de kurulan faşist aleyhtarı ve demokratik partiler birliği, Demokratik Alman Cumhuriyetinde sosyalizmi kurma amacını güden devamlı ve değişmez bir ortaklık halini aldı.

Birlik Sosyalist Partisinin rehberliği altında, Demokratik Alman Cumhuriyeti vatandaşları, yeni sosyalist rejimin kurulmasında büyük başarılar elde ettiler. Çabalarını birleştirerek, üretici güçleri geliştirdiler, produktiviteyi arttırdılar, sosyalist mülkiyeti devamlı olarak genişlettiler, sosyalist iktidarı güçlendirdiler. Sanayi ve tarımda çalışan emekçiler, üretimi yönetmeyi, iktisadi plânlaştırmayı günden güne daha iyi öğreniyorlar.

Sosyalizmin kuruluşu sırasında, maddi üretim alanında olduğu gibi, toplumsal hayatın bütün alanlarında da insanlar arasında yeni yeni ilişkiler kurulmuştur. Anlayış ce ahlâk çok gelişmiştir. Sosyalist hümanizma, dostluk, yardımlaşma ülküsü insanların davranışlarına günden güne daha çok tesir ediyor. Sosyalist kültür devrimi bu yönde gelişmektedir. Eğitim ve öğretimde büyük aşamalar – yuvalar, yüksek politeknik okulları, yüksek öğretim okulları, büyükler için özel okullar – sosyalist bir eğitim sistemine tabidir. Bu sistem çerçevesi içinde alınan bütün tedbirler, – bu teknik devrim çağında – sosyalizmin kurulmasına yardım ediyor. Meslek bakımından yetkili, geniş kültür sahibi kadroların yetiştirilmesi böylece bir zorunluluk haline geldi.

Demokratik Alman Cumhuriyetinde sosyalizmin kurulması bakımından köylerde gerçekteşen sosyalist dönüşümler de büyük bir önem taşımıştır. Sosyalizmin kurulması çetin ve çok yönlü bir iştir. Bu işi gerçekteştirirken, Birleşmiş Sosyalist Partisi Lenin'in kooperatif plânını daima göz önünde tutmuştur. Ama birçok konuda, yeni yollar denemek zorunda kalmıştır: Karşısına çıkan sorun, entensif bir tarımı olan, gelişmiş bir sanayi ülkesinde, küçük-toprak sahiplerinin zihniyetine rağmen, köylülere büyük sosyalist üretim dâvasını benimsetmek sorunuydu.

Marksist-Leninist prensipleri Demokratik Alman Cumhuriyetinin şartlarına uygun ve yaratıcı şekilde uygulayan son derece esnek bir ittifak politikası izliyen Partimiz, siyasal ve toplumsal düzeni altüst etmeden, tarım üretimini sarsmadan – ve iki Almanya arasında bir çok sınırın varlığına rağmen – bu sorunu çözümliyebildi.

Demokratik Alman Cumhuriyetinde varolan şartları göz önünde tutan Birleşmiş Sosyalist Partisi, esnafa, küçük ve orta işverenlere, küçük tüccarlara, yardım şekil ve metotları tesbit etti, bu unsurların bilinçle, istekle, sosyalizme geçmelerini sağladı. Örneğin, el emeği üretimi kooperatifleri kuruldu; küçük tüccarlarla büyük sosyalist ticaret kuruluşları arasında anlaşmalar yapıldı. vb. Bu yollara baş vurarak, eskiden kapitalist olan birçok işletmeyi, yarı – devletleştirilmiş işletme haline getirebildik. Çünkü orta ve küçük işverenler, devletin işletmelerine katılmayı kabul ediyorlar. Böylelikle eskiden orta veya küçük-burjuva unsurlar olan bu unsurların toplumsal ve iktisadi durumu temelden değişti.

Bu politika sayesinde ve tarihte ilk defa olarak, sosyalist devrim, eski kapitalist sınıfının bir kesiminin elinden mallarını almadı. Şartlara uygun düşen iktisadi tedbirler; ikna ve sabır yolu ile, bu unsurlar sosyalizmin kurulmasına katılmış oldular. Hiç şüphesiz, bu başarının ilk şartı, işçi

sınıfının devlet mekanizmasındaki iktisadi ve siyasi, bütün kilit noktalarını eline geçirmiş olması; bu kilit noktalarından faydalanarak, demokratik burjuvazi ile yapıcı bir işbirliği kurabilmesiydi.

Demokratik Alman Cumhuriyetinde sosyalist devrimin gerçekleşmesi, sosyalizmin kurulması, demokratik ve barışçı yollarla sağlandı. Köylülerle, aydınlarla, ve diğer bütün emekçi tabakaları ile ittifak kuran işçi sınıfı, siyasi, ideolojik ve iktisadi alanlarda Batı Alman emperyalizmine ve Demokratik Alman Cumhuriyetinde bu emperyalizmi temsil edenlere karşı amansız bir savaş yürüterek, yeni toplumsal rejimi kurdu. Demokratik Almanya on üç yıl boyunca, sosyalizmin temellerini attığımız, ve sosyalizmi kurmaya başladığımız sırada, Batı Avrupanın en gelişmiş sanayi devletiyle, en saldırgan emperyalizmi ile, açık bir sınırla, yanyana yaşadı. Hiç şüphesiz, karşılaştığımız bütün güçlükler, bu durumun sonuçları idi.

Birleşik Sosyalist Partisi, Leninizmin genel prensiplerini Almanyadaki mücadele şartlarına yaratıcı bir şekilde uyguluyabildiği için, sosyalist devrimi barışçı yollarla gerçekleştirebildi. Partimiz bütün yurtsever güçleri birleştiren, işçi sınıfının önderliği altında, bütün emekçi tabakalarının topluluğun sosyalist değişimine katılmasını sağlayan bir politika tâyin ve tesbit etti. İşçi ve köylü iktidarının devamlı şekilde güçlenmesi; dünyadaki güçler dengesinin barışın ve sosyalizmin lehine gelişmesi, Demokratik Alman Cumhuriyetini Sovyetler Birliğine ve diğer sosyalist ülkelerde bağlayan dostluk bağları, bu yolda ilerlememize imkân veren etkenlerdir.

Yeni rejimin kurulmasında emekçilerin elde ettiği büyük başarılar karşısında, 1963 başlarında toplanan Birleşmiş Sosyalist Partisinin VI. Kongresi, şu sonuca varmıştır: sosyalist üretim ilişkileri Demokratik Alman Cumhuriyetinde artık kesin bir zafere ulaşmıştır. İnsanın insanı sömürmesine kati olarak son verilmiştir.

Birleşik Sosyalist Partisi Programı şu sözlerle başlamaktadır: «Alman halkının tarihinde yeni bir dönem, sosyalizm dönemi, açılmıştır. Barış, toplumsal güven, insan haysiyet, kardeşlik, özgürlük, adalet, insanlık, yaşama sevinci dönemi... Bu yeni toplumda, hüküm süren prensip, her şey halk ile, her şey halkın emeği ile, her şey halk için-dir. Almanyada Demokratik Alman Cumhuriyeti şimdiden bu yeni sosyalist döneme girmiş bulunuyor.»

Demokratik Alman Cumhuriyetinde Birlik Sosyalist Partisinin kurulması ile gerçekleşen işçi sınıfı birliği, Marks ile Engels'in «Komünist Beyanname»ni yayınladıkları günden bu yana, Alman işçi hareketinin elde ettiği en büyük zaferdir. Bu birlik sayesinde, Demokratik Alman Cumhuriyetindeki işçi sınıfı, Alman işçi hareketinin bundan önceki programlarında tesbit edilen temel sorunları gerçekleştirebildi. «Komünist Beyanname»nden Birleşmiş Sosyalist Partisi programına, ve Demokratik Alman Cumhuriyetinde sosyalizmin kurulmasına kadar, Alman işçi sınıfının kattığı yol, güçlüklerle, fedakârlıklarla dolu bir yoldur. Bu yolun katılmasına imkân veren birkaç kuşak Alman işçisinin, halk düşmanlarına karşı yürüttüğü amansız savaştır.

Bu savaş içinde işçi sınıfının devrimci partisi gelişti ve kuvvetlendi, doğru bir strateji tesbit etmeyi, uygulamayı öğrendi. Diğer emekçilerle birlik kuran Birleşmiş Sosyalist Partisi, yirmi yıl içinde, Demokratik Alman Cumhuriyetinde sosyalizmin temellerini attı; bütün Alman tarihinin en dengeli hükümeti ve partisi haline geldi. Demokratik Alman Cumhuriyeti ile Birleşmiş Sosyalist Partisi, Alman işçi hareketinin ve bütün Alman milletinin geleceğini temsil etmektedir.

TÜSTAV

Çekoslovakya Komünist Partisinin XIII. Kongresi

Pavel Auersperg

Çekoslovakya Komünist Partisi ile Çekoslovak halkı, Mayıs 1966 sonlarında toplanacak olan XIII. Kongreye hazırlanıyor. Çekoslovakya Komünist Partisi Merkez Komitesinin yayınladığı Kongreye hazırlık tezleri temelinde, Partinin içinde ve dışında şimdiden geniş tartışmalar başlamıştır.

Partinin taban teşkilâtları, hazırlık konferanslarında ve genel toplantılarda bu tezleri tartıştılar. Tartışmalar sonucunda, komünistler Kongreye sunulan programı desteklediklerini bildirdiler. Gerek Parti toplantılarında, gerekse açık toplantılarda, konkre tecrübelerden çıkarılmış teklifler ileri sürülmektedir. Partinin yönetimi altında halkımızın yaratıcı güçlerini ve tecrübelerini seferber eden Çekoslovakya'da, sosyalist toplumunun gelişmesinde açılan yeni dönemle ilgili uzun vadeli bir programın tespiti amacıyla güden, çok geniş bir inceleme ve araştırma hareketi başlamıştır.

Hazırlık tezlerinde teklif edilen program projesinin temeli, gerek XII. Kongreden bu yana gerçekleşen gelişmenin sonuçlarını, gerekse gelecekteki gelişmede beliren eğilimleri Marksist açıdan incelenen çalışmalardır.

Çok gelişmiş bir sosyalist toplumun kurulması ile önemli temel sorunlar meydana çıkmaktadır. Gerçekleştirilecek eserin yeniliği, çok yönlü niteliği teoride olduğu kadar pratikte de, dünya sosyalist güçlerinin gelişmesini göz önünde tutan, toplumumuzun bugünkü durumunun realist bir değerlendirilmesini derin, yaratıcı bir incelemesini gerektiriyor.

XIII. Kongre ile ilgili tezler, yeni programın çerçevesini teşkil edecek temel prensipleri hatırlatıyor: Şahsa tapma döneminden kalmış etkilerin sistemli şekilde yok edilmesi, partinin ve toplumun hayatında Leninist prensiplerin ısrarla uygulanması ve geliştirilmesi, milli ekonominin yeni planlaştırılmasında ve yönetim sisteminde kabul edilecek prensiplerin tesbiti, dünya komünist hareketinde hareket birliği ve ideolojik birliği sağlayacak yolların aranması.

Bu temel sorunlar – sosyalizmin kurulmasını yöneten objektif kanunlar bilinçle uygulandığı taktirde – gelecekte komünizme geçiş şartlarını yaratacak sorunlardır. Partimiz bu sürecin uzun ve çetin olacağını gizlememektedir.

Partimiz dikkatini, her şeyden önce, iktisadımızın temel sorunları, üretici güçlerin, iktisadi ilişkilerin gelişmesiyle ilgili sorunların üzerinde toplamaktadır. Bunlar: Milli iktisadın, bilimsel ve teknik devrim sonuçlarının kullanılmasına bağlı olan gelişmesi, güçlenmesi, ve yeniden düzenlenmesi; ekstansif bir iktisadi gelişmeden entansif bir gelişmeye geçilmesidir. Şim-

diye kadar elde ettiğimiz sonuçlar, bundan böyle ekonominin niteliğine daha çok önem vermemize imkân sağlıyor. Bu alandaki çabalar birkaç noktada birbirine yaklaşan üç yönde sarfedilmelidir: İktisadın entansif gelişmesini sağlayacak şartların yaratılması, ölçülerin tesbit edilmesi, buna göre milli ekonomide plânlı yönetimin mükemmelleştirilmesi, iktisadi gelişmede yeni anlayışa uygun, bu anlayışın tatbikini sağlayacak uzun vadeli perspektiflerin tesbiti.

Bu yeni anlayışın temeli şudur: Toplumsal gelişmenin sosyalist döneminde imkânlar fevkalâde geniştir. Üretici güçlerin gelişmesi ve özellikle yeni toplumsal ilişkiler: Yüksek randmanlı çağdaş bir iktisadın gelişmesine, toplumsal emek üretiminin hızla ve süreli olarak artmasına, teknik devrimin sağladığı sonuçların sistemli bir şekilde uygulanmasına imkân vermektedir.

Milli iktisadımız için, dış iktisadi ilişkilerin niteliği, fevkalâde önemlidir. Bilimsel ve teknik devrimlerin sonucu olarak, karşımıza bir zorunluluk çıkıyor: Dünya piyasalarında Çekoslovakya iktisadına daha büyük bir itibar sağlamamız; iktisadımızı milletlerarası işbölümüne ve milletlerarası sosyalist işbirliğine göre ayarlamamız gerekiyor.

Çekoslovakya iktisadında randımanın arttırılması için, önemli reformlar gerekiyor. Dünya piyasalarında yabancı mallarla rekabet edecek sektörlerin rolünü arttırmalıyız. Az randımanlı, çok masraflı üretim kolları ise, yavaş yavaş sınırlandırılmalı ve terkedilmelidir. Bu alanlardan çekilecek kaynaklar, yüksek randımanlı alanlardaki üretim kapasitesini arttırmak; teknik ilerlemelere, modaya bağlı gelişmelere cevap veren malların ve uzun vadeli tüketim mallarının üretimini geliştirmek üzere kullanılabilir.ektir.

Tarımın daha sağlam bir temele oturtulması ve geliştirilmesi de milli ekonomimizde sağlanacak dinamik dengenin temel şartlarından biridir. Tarım üretiminin yetersizliği karşısında, besin maddeleri, yem ve çeşitli iptidai maddeler ithal etmek zorunda kalıyoruz. Tarım alanında da Parti, önemli imkânları bulunan büyük işletmeleri daha yararlı bir hale getirmeye çalışmaktadır.

Ekonomik yönetimde kabul edilecek yeni sistemin prensipleri tarım alanında da tatbik edilecektir. Fiatlar, primler, vergiler, kredi vb. gibi iktisadi araçlar çok kullanılacaktır; yüksek randımanlı entansif bir tarımın gelişmesini sağlayacak elverişli şartlar yaratılacaktır.

Bugünkü dönemde, Partimiz, milli ekonomide plânlı gelişme prensiplerini uygulamaya devam edecektir. Değer kanunu, emekçiye sağlanacak yüzde, mali ve ticari ilişkiler göz önünde tutularak, emeğe göre ücret prensipi tatbik edilecektir.

Merkez Komitesinin belirttiği gibi, halka daha yüksek bir yaşama seviyesinin sağlanması: «Emeğe sağlanacak yüzdeye bağlıdır. Üretim arttıkça ve daha etkili sonuçlar verdikçe, bu yüzde de, kişisel menfaatlerle toplumun menfaatlerine bağlı olarak, artacaktır.» Bu prensipten hareket eden

XIII. Kongre tezlerinde, ücretleri bir seviyeye indirmek prensipinden vazgeçmek; sorumluluğa, ihtisasa veya emeğin zorluğuna göre değişen bir ücret sistemini kabul etmek zorunluluğu ısrarla belirtilmektedir.

Bu bakımdan tezlerde, yaşama seviyesi ve gerçekleşecek gelişme ile ilgili birkaç nokta belirtiliyor. Hayat seviyesinin niteliğinde de sağlanacak değişiklikler üzerinde ısrar ediliyor; işletmelerin, milli komitelerin ve halkın inşaat katılışını arttırarak, ev sorununun çözümlenmesi, iş ve yaşama şartlarının düzeltilmesi, ihtisaslarnı tamamlamak veya eğlenmek için emekçilere sağlanan imkânların ve boş zamanların arttırılması vb. Tüketim mallarının miktarı kamu hizmetleri, ihtiyaca göre arttırılacaktır. İş haftası çeşitli aşamalarla 5 güne, 42 ve 40 saate indirilecektir.

Ekonomimizde beliren ilerici eğilimleri gerçekleştirecek temel prensip, milli ekonomide daha mükemmel bir yönetim sisteminin kabulü olacaktır. Merkez Komitesi, bu sistemin temel prensiplerini Ocak 1965 te tesbit etmişti. Yeni sistem, çeşitli aşamalarla, bütün sanayiye, iç ticaret ve inşaat alanlarına uygulanmaktadır. Gelecekte milli ekonominin bütün kollarında da tatbik edilecektir. Bu yeni sisteme geçebilmek için, bugünkü ihtiyaçlara cevap vermeyen fazla basit görüş, adet ve tutumlara son verilmesi şarttır.

Merkez Komitesinin tezleri, Çekoslovakya toplumunu sosyal yapısında gerçekleşen değişiklikleri belirtiyor. Temel eğilim bütün sınıflar ve çeşitli emekçi tabakaları arasındaki yaklaşımdır. Çekoslovakya sosyalist devlet sistemindeki gelişmenin bugünkü dönemi, geçici bir dönem olarak vasıflandırılmaktadır. Proletarya diktatöryasının, bütün halkın devleti haline gelmesi süreci daha tamamlanmamıştır. Toplumun ve demokrasinin gelişmesi konusunda tarihin gidişine uymayan, sınıf bilinci temeline dayandıran her çeşit anlayışı reddederiz. Kanaatımıza göre, bütün çabalarımız şu amaca yönelmelidir: Partinin izlediği politika, işçi sınıfının yönetici rolünü kuvvetlendirmeli; işçi sınıfı ile köylülerin, aydınların yaklaşmasını kolaylaştırmalı; sosyalist demokrasinin, sosyalist ilişkilerin gelişmesini sağlamalı; bugünkü devletin bütün halkın devleti haline geçişini hazırlayan unsurların kuvvetlenmesini ve gelişmesini sağlayacak şartları yaratmalıdır.

Sosyalist ilişkilerin gelişmesi için, toplumun gelişmesinde herbirimize – fert olarak – düşen sorumluluğu bilinçle görmek zorundayız. Tezlerde belirtildiği gibi, her emekçiye kendi imkânlarını değerlendirmek, faaliyetini ve teşebbüs yeteneğini geliştirmek imkânları sağlanmalıdır.

Devlet kuruluşları arasında, vatandaşa doğrudan doğruya bağlı olanlar, milli komitelerdir. Emekçilerin devletin yönetimine, toplumu ilgilendiren sorunların çözümüne katılmalarını sağlayacak kuruluşlar bunlardır. Bu noktayı göz önünde tutan Parti, bu demokratik organların sorumluluğunu ve yetkilerini genişletmek; faaliyetlerini daha mükemmel bir şekilde yürütebilmeleri için, yeni şartlar yaratmak lüzumunu belirtmektedir. Aynı prensipe göre, kitle örgütlerinin yapısı da değiştirildi; bu örgütlere üye olanlar, yaşadıkları yerde faaliyetlerini toplıyabileceklerdir.

Tezler ideolojik sorunları da büyük bir dikkatle ele almaktadır. Bugünkü gelişme döneminde karşımıza çıkan sorunların çetinliği; toplumun pratik değişimini sağlayacak etkili bir bilgi olarak, sosyalist ideolojide yüksek bir seviye sağlamamızı gerektiriyor. Tezler, özellikle Marksizm-Leninizmin yaratıcı gelişmesi sorunu ile; insan düşüncesinin bugün bilim, sanat ve kültür alanlarında sağladığı en ileri eserlerin işe yaratılması sorunu üzerinde durmaktadır.

Merkez Komitesinin kanaatine göre, Parti politikasındaki bilimsel prensiplerin derinleştirilmesini sağlayacak şartları yaratmak yolu ile ancak, bilimsel ve teorik çalışmaları; iktisadi, siyasi ve kültürel kalkınmanın çeşitli alanlarında, yeni yollar bulmasına imkân sağlanabilir. Bu ödevleri yerine getirmek için, bütün sosyalist ülkelerin, bütün dünya komünist hareketinin geçirdiği tecrübelerden de faydalanıyoruz.

Hiç şüphesiz, yaratıcı düşüncesinin gelişmesi, çeşitli görüşlerin çarpışmasına, tartışmalara yol açıyor; yeni sorunlara cesaretle girişmek, temel politik ve ideolojik sorunlarda prensiplerden ve birlikte ayrılmamak şarttır. Partimiz, Marksist-Leninist teorisini canlandıran, zenginleştiren bütün ilerici düşüncelere, yaratıcı incelemelere, görüş değişimlerine her çeşit imkân sağlamaktadır. Marksist-Leninist teorisinin gelişmesi, gelişmesiz, dümdüz bir hat takip etmez. Bu gelişme, bilgideki seviye ve imkânlarla; bugünkü ideolojik çarpışmalara bağlıdır. Tezlerin hatırlattığı gibi: Marksist-Leninist teorisinin yaratıcı gelişmesine paralel olarak, bu teorisinin saf kalması için, sağcı oportünizmden veya solcu sekteçilikten gelme bütün revizyonist eğilimlere karşı savaşmamız da şarttır.

Bugünkü dönemin sorunları karşısında, yeni bir düşünüş şekli kabul ettirecek, çok büyük bir ideolojik faaliyet şarttır. Halkımız temelde sosyalist ideolojiyi bilinçle benimsemiştir. Bununla beraber, sosyalist toplumun gelişmeli gelişmesinde beliren sosyalist olmayan görüşlere karşı olduğu gibi, burjuvazinin düşünüş tarzından, ideolojisinden kalmış eğilimlere karşı, Partimiz savaşına devam etmekte, bu savaşı şiddetlendirmektedir. Bu alanda, muhafazakârlıktan kurtulmamız; sosyalist gelişmenin sorunlarını çözümliyebilmemiz için, şematik tutumlardan vaz geçmemiz, yaratıcı bir tutum takınmamız; bütün topluma yararlı, ilerici olanı, muhafazakâr, eskimiş subjektif düşünce ve tutumdan ayrılmamız bir zorunluluktur. Devlet ve toplum yönetimindeki gelişmenin, iktisatta kabul edilen yeni yönetim sisteminin ortaya çıkarttığı ideolojik ve politik sorunların önemi ve zorluğu ışığında, yükârıda saydığımız ödevlerin önemi açıkça görülmektedir.

İdeolojik faaliyetin ilk ödevlerinden biri, bilimsel ve teknik devrimin önemini ve etkilerini kavramaktır. Bu devrim, tıpkı kültürel devrim gibi, üretim, yaşama ve düşünüş sürecinde çok derin değişikliklere yol açıyor.

Kültür ve sanatla ilgili tezler, bugüne kadar katılan yolun genel bir değerlendirilmesini yapmakta; bu alanlardaki yeni gelişme olanaklarını çizmekte; sanatla kültürün oynadığı rolün günden güne artan önemini, sosyalist insanın meydana gelişindeki etkilerini göstermektedir. Parti,

XII. Kongreden bu yona, kültür ve sanat alanlarında gelişen faaliyetlerin olumlu niteliğini belirtiyor. Partinin kanaatine göre, bu süre içinde, sanat, toplumsal hayatın ayrılmaz bir parçası haline gelmiş sosyalist insanın ihtiyaçlarını cevaplandırmaya çalışmıştır. XII. Kongreden bu yana, sanatımız, çok çeşitli artistik metotlarla, başlıca eserlerinde, ortak çabalarımızın komünist özünü ve amacını dile getiren, zengin, çok çeşitli bir bütün haline geldi. Estetik görüşler, ifade edilen düşünceler ve kullanılan şekiller birbirinden çok ayrı olmakla beraber, toplumsal ve artistik bakımlardan yüksek seviyeli eserler, sanatımızın sosyalist niteliğini belirtiyor. Bununla beraber, sanat bu sosyalist özü, geçmişti olduğu gibi, dar anlamda bir gerçeklikle dile getirmiyor.

Sanat ve kültürümüzün bu son dönemdeki olumlu niteliğini belirtmekle beraber, oldukça olumsuz eğilimlerin varlığını da kabul etmek zorundayız: Örneğin, toplumsal sorumluluk duygusunun duyulmaması, moda uyma, yabancı ideoloji akımlarını benimseme eğilimleri, üstünkörü incelenen sorunlara yalınkat çözümleri bulma eğilimleri vb. Partimizin kanaatine göre, bu gibi eğilimleri derinlemesine tenkit etmek, bunlara karşı savaş yürütmek şarttır.

Sanatımızda eskiden beri mevcut demokratik anlayış, en önemli sorunlardan birini, sanat eseriyle okuyucu veya seyirci arasındaki ilişki sorununu çözümlenemize yardım edecektir. Partimiz, yeni buluşlara, yeni sanat değerlerine yol açabilecek sıhhatli bütün araştırmaları teşvik ediyor. Ama Aragon'un dediği gibi «insana yardım amacını güden», yolunu aydınlatan, bu yolun anlamını gösteren çağdaş, gerçekçi, sosyalist sanattan başka bir yöneliş kabul ekmiyoruz. Partimizin kanaatine göre, yaratıcı araştırmalar, gerçeklikle çatışma halinde değildir. Aksine, sosyalist sanatta, faydalı bir gelişmenin başlıca şartıdır.

Dün olduğu gibi bugün de, Partimizin politikası – gerek dış, gerek iç politika alanlarında – enternasyonalist prensipleri daima ön plânda tutar. İç sorunlarımızı çözümlerken, Partimizin izlediği politika, dünya devrimci hareketinin durumunu ve yürüttüğü savaşları daima göz önünde tutmuştur. Merkez Komitesi tezlerinde belirtildiği gibi: Herhangi bir komünist partisine özgü şartlar, bu partiye dünya devrimci hareketinin bir parçası olduğunu unutturmamalıdır. Bu proletarya enternasyonalizmi anlayışı, 1957 ve 1960 Moskova Konferanslarında; Mart 1965 de kardeş partilerinin temsilcilerini bir araya getiren Danışma Toplantısında tesbit edilen komünist hareketi genel hattına sarsılmaz şekilde bağlıdır. Partimiz için bu anlayış, dünya komünist hareketinde birliği ve faaliyeti kuvvetlendiren, bugünkü anlaşmazlıkları yok edebilecek etkili bir unsur, emperyalist saldırılarına karşı yürütülecek tesirli ve koordine savaşın temel şartıdır.

Yine bu prensipten hareket ederek, XIII. Kongre tezleri, emperyalist saldırıları durdurmak ve Viyetnam halkının kahramanca yürüttüğü savaşta destekleme çabalarına, Avrupada güven ve barış sorunlarına karşı Partimizin benimsediği tutumu belirtmektedir.

Sovyetler Birliği ile dostluk ve birlik prensibi, gerçekten enternasyonalist bir politikanın köşe taşı; proletarya enternasyonalizmi prensiplerine karşı komünist partilerinin tutumunu ölçen temelidir. Bugüne kadar, ekoslovakyanın diploması alanındaki her davranışı, bu dostluğu kuvvetlendirerek, derinleştirerek, bu prensibin doğruluğunu ispat etmiştir.

Çekoslovakya Komünist Partisi bugün Parti alışmaları, Partinin yönetici rolünün kuvvetlenmesi sorunlarına büyük bir önem vermektedir. Merkez Komitesinin belirttiği gibi, Parti çalışmalarının siyasi yönü bugün ilk plâna gelmiştir. Bu çalışmaların temeli, toplumsal gelişmemizdeki eğilimlerin bilimsel incelenmesi; olanakların ve uzun vadeli amaçların tesbitidir. Bütün toplumun menfaatlerini korumak, istiyen Çekoslovakya Komünist Partisi, kontrol ödevini daha büyük bir dikkatle yerine getirmeye çalışıyor, bürokratik eğilimlere, toplumsal servetleri israf eden metotlara karşı savaşını şiddetlendiriyor. Aynı prensiplerden hareket eden Parti, i hayatı ile ilgili sorunları, kendi saflarında demokrasiyi geliştirme meselesini, büyük bir dikkatle tetkik ediyor; ideolojik birlik, teşkilât birliği; siyasi kitle faaliyeti; kadın sorunları gibi özömlenmekle partinin yönetici rolünü bir kat daha arttıracak bütün meselelerle yakından ilgileniyor.

XII. Kongre tezlerinde bir kere daha belirtildiği gibi, Partinin ve Parti üyelerinin bütün faaliyeti, toplumsal gelişmemizin bugünkü döneminde varolan şartlara uygun düşmelidir.

Hindistanda açlık sorunu

Mesud Ali Han

Hindistanın her tarafında milyonlarca insan harekete geçmiş bulunuyor. Çok büyük ölçüde kitle hareketleri yürütülüyor. Başvurulan mücadele şekilleri çok çeşitlidir: Gösteriler, protesto yürüyüşleri, toplu veya kişisel açlık grevleri, kanunlara uymama kampanyaları, şehirleri, hattâ eyaletleri felce uğratan genel grevler düzenlenmektedir. İnsanlarımız bu mücadeleye karınlarını doyurmak, yaşayabilmek için giriştiler. Ama aç kitlelere, ve bu kitleleri yönetenlere karşı korkunç yıldırma ve baskı metotları uygulanıyor: binlerce insan mahkemeye verilmeden hapse atılıyor; polis copları, kurşunları ile öldürülenlerin sayısı yüksek. Orta sınıflar, gençlik, üniversite talebeleri, işçilerle, köylülerle, emekçi sınıflarla omuz omuza bu gösterilere katılıyorlar. Kitlelerin isteklerini kabul ettirmek için, çeşitli siyasi parti ve teşkilâtlar ortak bir cephe kuruyorlar. Açlığa karşı yürütülen mücadele, demokratik hak ve özgürlükler uğruna yürütülen savaşla birleşti. Milyonlarca insanın ölümden kurtulması, ülkenin iktisadi gelişmesi, kalkınması ve geleceği, günün en önemli sorununu teşkil eden açlık sorununa bulunacak çözüm yoluna bağlıdır. Bu şartlar içinde, kitlelerin yürüttüğü hareket daha da büyük bir önem kazanıyor. Halkın karşısına dikilen muazzam ödevler, bütün ilerici partiler, sol muhalefeti teşkil eden bütün partiler arasında bir milli-demokratik cephenin kurulmasını zorunluluk haline getiriyor.

Hindistanda besin durumu günden güne daha korkunç bir hal alıyor. Ülkenin birçok bölgesinde yiyecek sıkıntısı, hattâ kıtlık başgöstermiştir. Bihar'da, Bengal'in batısında, Andhara'da, Maharaştra'da, kıtlığın hüküm sürdüğü bütün eyaletlerde, kitle hareketleri daha büyük bir kuvvetle yürütülüyor. Kıtlığın en şiddetli olduğu bölgede, Hindistanın güneyinde, Kerala eyaletinde, yürütülen savaş fevkalâde genişledi. Kerala eyaleti, mahsulün bol olduğu yıllarda bile, halkına gereken pirincin yarısını ancak üretebildiği için, Merkezi hükümetin veya komşu eyaletlerin yardımına daima muhtaçtır. Kerala'da, parlâmenter demokrasi prensipleri ayaklar altına alınmıştır, Anayasa hükümetinin bütün yetkileri kaldırılmıştır. Bugün Kerala ayaleti, doğrudan doğruya Merkezi hükümetin yönetimi altında bulunuyor. Seçimle işbaşına getirilen hükümetin ve meclisin bütün yetkileri kaldırıldığı için, Kerala halkının yaşaması Yeni Delhi hükümetinin ve komşu eyaletlerin laşe bakanlarının merhametine kalmıştır. Gündelik pirinç tayini büyükler için 120 grama indirilince, halk şiddetli bir mücadeleye girişmek zorunda kaldı. Hindistan Komünist Partisiyle bütün sol

partiler, 28 Ocakta halkı yirmi dört saatlık bir Bandha'ya, yani bir genel greve çağırıldılar. Kitlelerin baskısı karşısında, Kangre Partisinin (iktidar partisi) iki grubu da bu çağrıya destekledi. Yirmi dört saat boyunca, Karala'de her çeşit faaliyet durdu, hayat felce uğradı. Hükümetin sert tedbirlere başvurması, komünistleri tevkif ettirmesi, kitlelerin hiddetini bir kat daha arttırdı. Bütün ilerici ve komünist militanların serbest bırakılması, eyalette Anayasa ve vatandaş haklarının tekrar tanınması için yürütülen mücadelede, Komünist Partisi daima ön safta bulundu.

Bütün ilerici güçlerin yürüttüğü ortak savaş, olumlu sonuçlar verdi. «Bandha'dan bir gün önce, merkezi hükümet Kerala eyaletinde adam başına düşen pirinç tâyini 20 gram kadar arttırdı. Ama buna rağmen, ilerici güçlerin hazırladığı ortak gösterilere engel olamadı. Tekelci basında bile başarısı kabul edilen bu hareketler karşısında, merkezi hükümet, Şubat ortalarında, yeni bir tedbir almak zorunda kaldı: Mart ayının üçüncü haftasından itibaren, adam başına 160 gram pirinç verileceği açıklandı. Günde adam başına verilen 107 gramlık buğday tâyininin da indirilmiyeceğine söz verildi.

Gerçekte, Kerala genel grevi, herhangi bir grevden çok daha önemli bir nitelik taşıyordu: Toplumun en cesur, en bilinçli unsurları – işçi sınıfı, gençlik, üniversite öğrencilerinin yönetimmi altında birleşmiş, çeşitli sınıflardan, çeşitli mesleklerden gelmiş insanların yürüttüğü ortak bir hareketti.

Kerala'da yürütülen kitle hareketleri, «Bandha'da elde edilen cesaret verici başarı, kitle isteklerinin yerine getirilmesi için sol güçlerin birleşmesi; bütün ülkeye izlenecek yolu göstermiş, Komünist Partisi VII. Kongresinin millî ve demokratik bir cephenin kurulması ile ilgili çağrısının tam vaktinde ortaya atıldığını ispatlamıştır.

Hindistanda çekilen yiyecek sıkıntısının başlıca nedenleri; bu buhrana sağlanabilecek çözüm yolları nelerdir?

Sanayide görülen gelişmeye rağmen, Hindistanın millî ekonomisinde kilit nokta yine tarım sektörüdür. Halkın % 69,5 i tarımdan yaşıyor. Millî gelirin aşağı yukarı % 44'ü (1962–1963 yılında) tarım alanından geliyor. Hindistanda bugün yarı-feodal toprak sahiplerinin elinde bulunan, çok geri kalmış, yıkılmaya yüz tutmuş toprak ve tarım sistemi, İngiliz sömürgeci hâkimiyetinden miras kalmıştır. Büyük bir yoksulluk içinde yaşayan köylüler, kira ve vergi yükü altında ezilip kalıyordu. Ayrıca, korkunç faizlerle borç veren tefecilerin elinde idiler. Fiat mekanizması, ticaret sistemi, köylünün hem üretici hem tüketici olarak soyulmasına yol açıyordu. Köylü ile perakendeci tüccar arasındaki araçlar zinciri, mahsulü yok pahasına alıyordu. İptidai tarım tekniği, cehalet, çok az geliştirilmiş bir sulama sistemi şartları içinde çalışan köylünün kaderi, hava değişimlerine, yağmurun yağıp yağmamasına bağlı kalıyordu. Çağdaş kredi şekillerinin yokluğu,

devletin aczi, toprakların, sayısı gittikçe azalan belirli ailelerin elinde toplanması, fakir köylüyü iflâsa sürükleyen, tarım üretiminin gelişmesini engelliyen etkenler işte bunlardı. Milli bağımsızlığın elde edilmesiyle, durumda bazı olumlu değişiklikler gerçekleşti. Birkaç eyalette sınırlı bir toprak reformu ile ilgili kanunlar çıkarıldı. Ama bu kanunlar çok belirsizdi: Soruna hiç bir köklü çözüm yolu sağlamıyordu. Zaten yoksul köylüyü soy- mak ve aldatmak için her çareye başvuran, baştan aşağı çürümüş icra sistemi, sadece kağıt üzerinde kabul edilen bu yetersiz kanunları bile yerine getirmede. Büyük toprak sahiplerinin, varlıklı köylülerin desteğini arayan Kongre Partisi rejimi, bu unsurların hizmetindedir. Bu şartlar içinde, iktidarda bulunan partinin başlıca amacı, köylü kitlelerinin zararına olarak, kapitalist büyük çiftlik sahipleri sınıfını güçlendirmektir. Sömürgeciliğin kalıntıları büyük köylü çoğunluğunun aleyhine işlemektedir.

Birçok eyalette, toprak mülkiyetini sınırlandıran kanunlar kabul edildi; ama bu kanunlar yine bir şeye yaramadı. Toprak reformunun uygulan- masında hüküm süren yolsuzluklar, sabotajlar, yoksul köylülere toprak dağıtma projesini sonuçsuz bırakmıştır. 1959–1960 yılında, işlenen toprak tutarının % 16'ı, toprak sahipleri tutarının % 1'nin elinde bulunuyordu. Köylü ailelerinin % 5'i büsbütün topraksızdır. (Bu sayılar Mihalanolisin raporundan alınmıştır.) Daha başka raporlara göre, ailelerin % 12'i, işlen- miş toprakların yarısından fazlasını elinde tutuyor. Bu sayı içinde, % 1 toprakların % 20'ini, yani işlenmiş toprakların beşte birini kontrolü altında tutmaktadır. Toprakların dağıtımında görülen bu eşitsizlik, büyük köylü kitlelerini korkunç bir sefalete sürüklemiştir.

Bu yoksulluğu belirtecek sayılar verelim: Hindistanda köylü halk (yani 354 milyon insan) için adam başına düşen gündelik gelir, 0,68 rupi'dir. 100 milyon insanın geliri, 0,42 rupi'yi geçmiyor. 10 milyon insanın günlük geliri ise 0,27 rupi'dir. (Tatbiki ekonomik araştırma Konseyi'nin rapo- rundan.)

Toprakların dağıtılması, toprak mülkiyetinin sınırlandırılması gibi ted- birler, tek başına işlenebilecek toprakların daha rasyonel kullanılmasını sağlayamaz. Resmi istatistiklerin belirttiği gibi, 1960–1961 yılında, ekilmiş toprak tutarı 328 milyon akr'dır. (1 akr = 4.050 metrekare) İşlenemiyen toprak tutarı ise 120 milyon akr'dır. Ormanlar bu sayıya dahil edilmiştir. İşlenmemiş toprak tutarı ise (dinlendirilen topraklar buna dahil değildir.) 95 milyon akr'dır. Dinlendirilen toprak tutarı 56,3 milyonu buluyordu. Görüldüğü gibi, işlenemiyen toprak miktarı çok yüksektir. Bu toprakların değerlendirilmesi için, köylüye rasyonel ve planlı yardımlar sağlanmalıdır. Sulama sistemi geliştirilirse, işlenemiyen toprakların büyük bir kesimi değerlendirilebilir.

Bununla, beraber, işlenen toprakların yüzölçümü artmıştır. 1948–1949 yılında, 243,2 milyon akra varan bu yüzölçümü 1955–1956 yılında 318,2 milyona; 1960–1961'de de 328 milyon akra yükseliyordu.

Ülkemiz bağımsızlığa kavuştuktan sonra, besin maddeleri alanında üretim aşağıdaki cetvelde görüldüğü gibi artmıştır:

Yıl	:	Milyon ton olarak tahıl üretimi
1949-1950	:	54,05
1955-1956	:	65,79
1958-1959	:	76,7
1960-1961	:	79,69
1961-1962	:	79,76
1962-1963	:	77,51
1963-1964	:	80,2
1964-1965	:	88,4
1965-1966	:	100,0 (tahmin.)

Bununla beraber, ülkenin asgari ihtiyacında görülen artışa oranla, üretimde sağlanan artış son derece yetersizdir. Çünkü Hindistanda yıllık nüfus artışı 10-11 milyonu bulmaktadır. Ve yakında bu artış ayda 1 milyon bulacaktır. Görüldüğü gibi, mesele fevkalâde vahimdir. Ama yerli ve yabancı burjuvazinin propagandaları, bütün suçu, nüfus artışıdaki hızlı tempoya yüklemeye çabılıyor, üretimdeki ağır artış temposunun, mahsul yetersizliğinin lâfını etmiyor. Doğum kontrolü, aile planlaması konusunda geniş bir propaganda yürütülüyor. Ama bu propaganda, okuma-yazma bilmeyen unsurları, en yoksul tabakaları hiç etkilemiyor. Tecrübelerden anlaşıldığı gibi, nüfus artışını sınırlandıracak tek çare, cehaleti yok etmektir. Oysa kültür alanında herhangi bir adımın atılması, iktisadi kalkınmaya bağlıdır. Böylelikle, kıtlık ve açlık sorunlarını çözmek üzere, nüfus artışının hızlı temposunu düşürmeye kalkışmak, son derece mahtıksız bir yoldur.

Hindistanda tarım alanında elde edilen verimler, dünyanın en düşük verimleri arasında yer alır. 1961-1962 de Fransada hektar başına elde edilen buğday miktarı, 23,9 kentaldı; Danimarkada, 41,3 kental; Birleşik Amerikada, 16,1 kental. Ama Hindistanda, mahsul hektar başına 8,5 kentalı ancak buluyordu. Öğütülmemiş pirinç mahsulü hektar başına: Japonyada, 47 kental; Avustralyada, 66,3 kental; Birleşik Arap Cumhuriyetinde 45,3 kental; Hindistanda 15,1 kentaldır.

Bu sayıların taşıdığı anlam açıktır: iyi bir sulama sistemi, gübrenin kullanılması, daha iyi teknik metotlar: Bütün bu şartlar yerine getirilse, Hindistanın tarım üretimi birkaç kat artabilir. Hindistanda işlenmiş toprakların % 22'si pirince % 9'u buğdaya ayrıldığı; pirinç üretimi de buğday üretiminin 3 katını bulduğu göz önünde tutulursa, yukarıda verdiğimiz pirinç üretimiyle ilgili sayıların taşıdığı anlam açıkça belirmektedir. Bu sayılardan anlaşıldığı gibi, Hindistana oranla, Japonyada hektar başına

elde edilen pirinç mahsulü 5 kat, Avustralyada 4 kat büyüktür. 1961–1962 yılında gübre kullanılışı şu oranları buluyordu: akr başına Japonyada 40 kilo; Birleşik Arap Cumhuriyetinde 30 kilo; Hindistanda 0,6 kilo.

Üçüncü Beş Yıllık Plân (Nisan 1961 – Nisan 1966) 1965–1966 yılı için 100 milyon ton tahıl mahsulü öngörüyordu. Kuraklık yüzünden olduğu kadar, tarım alanında işlenen büyük hataların etkisiyle, mahsul, laşe Bakanlığının verdiği bilgilere göre, 76,1 milyon tonu ancak bulmuştur. Başka bir deyimle, geçen yıla oranla 13,3 milyon tonluk bir azalma görülmüştür. Mahsulde görülen azalış, pirinç pirinç için 6 milyon ton; baklagiller için 13,7 milyon ton; buğday için de 1 milyon tonu bulacaktır.

Üçüncü Beş Yıllık Plânın tahminlerine göre, ortalama yıllık tahıl üretimi 80,7 milyon tonu bulacaktı. İkinci Beş Yıllık Plânın son yılında (1960–1961) tahıl üretimi 79,6 milyon tona yükselmişti. Demek oluyor ki, gıda üretimi gibi önemli bir alanda, son beş yıl içinde her hangi bir ilerleme olmamıştır. Durum gerçekten vahimdir.

Resmi istatistiklere göre, tahıl yedeklerine göre, günde adam başına 340–400 gramlık besin düşmektedir. 1961 de sağlanan en yüksek miktar, 423 gramı geçiyordu. O tarihten bu yana, bu miktar tekrar düştü; 1963–1964 te, 400 gramdan aşağı düştü. Pakistan-Hindistan savaşından önceki gündelik tüketim miktarı (nüfus başına 423 gram) sağlansa bile, bu miktar, yaşayabilmek için gereken asgari miktardan 14 gram eksik olacaktır. Kalori olarak, bu fark 1.000 kalorilik bir eksiklik demektir. Bu yıl, bu eksiklik daha da vahim olacaktır. Hindistandaki kıtlık, zaten eskiden beri dünya standartlarına oranla çok düşük günlük bir tayıne yaşayan milyonlarca insanı kasıp kavurmaktadır.

Laşe Bakanı ile Merkezi Hükümet, tahıl yedeklerinin pek önemsiz olduğunu, bu yıl mahsulün fevkalâde yetersiz olacağını, ülkenin yabancı ülkelerden (özellikle Amerikadan) en azından 10–12 milyon ton buğday almak zorunda kalacağını bütün dünyaya ilân etmektedirler. Oysa bazı uzmanlar, gıda durumumuzun söylendiği kadar feci olmadığını iddia ediyorlardı; kanaatlarına göre, ülkeyi Amerikadan yardım dilenmek zorunda bırakmak üzere, kıtlık konusu istismar edilmektedir. Hindistan basınında çıkan bazı yazılara göre, laşe Bakanlığınca bugün tahıl üretimi tutarı diye ileri sürülen 76,1 milyon ton rakamı, gerçeklere uymamaktadır. 10 Şubat tarihli «Patriot» gazetesi, bu miktarın, son tahminlere göre, 80 milyon tona vardığını iddia etmekteydi. Üstelik tüccarların gizlediği 8 milyon ton kadar tahıl geçen yıldan kalmıştır.

«Patriot» gazetesindeki makalenin yazarına göre, laşe Bakanlığı özel sektörde bulunan gıda stoklarını hâlâ tesbit edememiştir. Son yıllardan artakalan tahıl yedeklerinin tesbiti her halde, Bakanlık için, üzerinde durulacak önemli bir mesele teşkil etmiyor.

20 Ocak tarihli «Times of India» gazetesinde yayınlanan bir incelemede, Doktor Rac: «1964–1965 mahsulünden bir miktar kalmış olduğuna göre, 1965–1966 da görülen azalış, resmi istatistiklerin belirttiği kadar önemli

olmasa gerek.» demektedir. Doktor Rac'ın yaptığı hesaplara göre, sadece 3,5–4 milyon ton tahıl ithal edildiği takdirde, adam başına 423 gramlık bir tüketim sağlanabilir. Yine Doktor Rac'a göre, Hindistan ve Amerika hükümetleri, ülkemize gereken ithal miktarını tahmin ederken, «iktisadi olmaktan fazla politik hesaplar» göz önünde tutmaktadır.

Doktor Rac'ın belirttiği gibi: «Bugünedek görülmemiş miktarda tahıl ithal etme kararının asıl nedeni – kıtlık olduğu kadar – Kongre Partisi yöneticilerinin, köy mıntıklarında, partilerini destekleyen unsurların çıkarlarına zarar verebilecek herhangi bir tedbirden kaçınmalarıdır.»

Bugün gizlenmiş büyük stoklar var, bundan hiç şüphemiz yok. Bu stoklar hâlâ meydana çıkarılmadı; suni kıtlık yaratarak halkın sefaletinden faydalanan zenginlerin, karaborsacıların, vurguncuların elinden alınmadı. Gelecek yıl yapılacak seçimleri düşünen hükümet, bu unsurlara ve Amerika almaktan, düşmanlıklarını kazanmaktan çekinmektedir. Çünkü Milli Kongre Partisini destekleyen, partinin seçim masraflarını sağlayan bunlardır.

Gerçekte, piyasada suni kıtlık veya suni bolluk yaratan, işlerine geldiği gibi, ülkedeki besin maddelerinin eksikliğini veya fazlalığını tespit eden bu karaborsacılar, bu vurgunculardır. Fazlalığın % 10'u üzerinde oynamak, ellerindeki stokların bir kısmını piyasaya çıkarmak, veya piyasadan çekmek yolu ile bunlar, mevsime göre çeşitli buhranlar yaratıyorlar, fiatları yükseltip düşürüyorlar, açlığa yol açıyorlar.

1943 yılında Bengal'da hüküm süren, 3 milyon insanın ölümü ile sonuçlanan korkunç açlığı Hindistanda kimse unutmamıştır. O zaman da, tüccarlar, İkinci Dünya Savaşının yarattığı şartlardan faydalanmışlar, buğday stoklarını gizlemişlerdi. «Hindistanı tanıyalım» adlı kitabında Nehru bu konuda şöyle diyordu:

«Aklı başında her gözleyici, bu açlığın önceden tahmin edilebilir, önüne geçilebilir, maksatla yaratılmış bir açlık olduğunu anlayabilir. Sorumlu yöneticilerin bu durumda lâkayit, yetersiz, bilgisiz davrandıklarını hiç kimse inkâr edemez.»

Hindistan bağımsızlığına kavuşalı hiç şüphesiz çok şey değişti; ama varlıklı tüccarlar, toptancılar, bankerler, karaborsacılar, kısacası açlığın asıl sorumluları hiç değişmedi. Buğday üretiminde meydana gelen herhangi bir azalıştan, herhangi kötü bir mahsulden hemen faydalanmasını biliyorlar.

Piyasaya çıkarılan buğday miktarındaki artış, ülkenin bütün piyasalarında fiatlarda görülen düşüşler, bu iddiamızın doğruluğunu ispatlamaktadır. Hindistan gazetelerinde belirtildiği gibi, Şubatın ilk iki haftası içinde buğday ve bakla fiatlarında her yerde düşüş belirtileri başlamıştır. «Borçlanma mevsimi» nin tam ortasında fiatlarda ani bir düşme görülmüştür. «Patriot» ve «Times of India» gazeteleri Yeni-Delhi piyasasında fiatların düşmeğe başladığını belirtmiştir (9 Şubat) Boübay'da – yani satın alma kapasitesinin en yüksek olduğu şehirde – buğday fiatları 200 rupi (Ekim-Kasım 1965) den 105–110 rupi (1966 Şubat ortaları) ye düşmüştür. Bu

farklar, yabancı ülkelerden buğday satın alınacağı haberi açıklandıktan sonra meydana geldi. Bu düşüşün ikinci bir nedeni var: Gizlenen buğday stoklarının uzun süre korunması için gereken masrafların karşılanması lâzım.

İhtiyacı karşılayacak buğday stoklarını elinde bulundurmamak, karaborsacılığa ve vurgunculuğa karşı etkili tedbirlere başvurmak, bu vurguncuları fiatları indirmek zorunda bırakmak; sert, enerjik tedbirler almak yolu ile, hükümet gizlenen stokların ortaya çıkarılmasını sağlayabilirdi. Ama aşağıdaki sayılardan anlaşılacağı gibi, hükümet bu meselede şimdiye kadar herhangi bir başarı sağlayamamıştır:

Ülke içinde bulunan hükümet stokları ve ithal edilen buğday miktarları (tan'la):

Yıl	Stoklanmış miktar	İthalat
1961–1962	481.000	3.149.000
1962–1963	460.000	3.827.000
1963–1964	590.000	4.722.000

Bu sayılardan anlaşıldığı gibi, bu süre içinde genel stok tutarı 1,53 milyon tonu geçmemektedir. Oysa aynı yıllar içinde ithal edilen buğday miktarı 11,7 milyonu bulmaktadır. Bu yetersiz iç stoklar, vurguncuların eline bırakılmış piyasaya hiç tesir etmiyor. Bu yıl, durum fevkalâde ciddi olduğu için, 2–3 milyon tonluk yahıl stokları yapılacağı açıklanmıştır. Bununla beraber, böyle bir kararın uygulanıp uygulanmaması, çeşitli eyalet hükümetlerinin keyfine kalmıştır. Oysa bilindiği gibi bu yönetici çevreler büyük tüccarlara bağlıdır. Öte yandan, Merkezi hükümet Amerikadan 10 milyon ton – hattâ daha fazla tahıl ithal etmek niyetindedir.

1957 yılında, hükümet başlıca tahılların toptan ticaretini tekeline almak niyetinde olduğunu açıklamıştı. Aynı yıl içinde, bugünkü Plânlama Bakanı Assoki Mehta'nın başkanlığındaki Tahıl durumunu Kontrol Komitesi, bu ticaret işiyle görevlendirilecek bir kurumun kurulmasını tavsiye etmişti. Bu Komite, belirli bir süre içinde ve çeşitli aşamalarla ticaretin devletleştirilmesini teklif etmişti. Ama hükümet organlarının, özellikle Maliye Bakanının muhalefetiyle karşılaşan bu proje hiç bir zaman gerçekleşemedi. Büyük sermayenin namlı savunucusu eski laşe Bakanı – bugün Ulaştırma Bakanı olan – S. K. Patil, devletleştirilmiş ticaret kavramının «modası geçmiş» bir kavram olduğunu iddia etti. Amerikaya giden Bakan, 480 numaralı Amerikan kanunu çerçevesinde besin maddeleri almayı teklif etti, ve «Amerikan yardımı»nın propagandasını yaptı.

Bugünkü laşe Bakanı Subramanyam ise evvelâ ticaretin devletleştirilmesi fikrine muhalefet etti, ama 1964 deki büyük buhran, bütün hükümeti ve özellikle laşe bakanını güç bir duruma düşürdü. Komünist Partisinin

çağırısı üzerine Ağustos 1964 de gelişen besin maddeleri sağlama hareketi, büyük önem taşıyan bir olay teşkil etti. Bu hareketin etkisi ile, hükümet hesabına büyük miktarda buğday satın almakla ödevlendirilen Hindistan laşe Komisyonu kuruldu. Buna rağmen, hükümet buğday tekeli kurmaya yanaşmadı. Subramanyam: «Bütün ticaretin devlet kontrolü altına sokmanın doğru olmayacağı»nı söyledi. Oysa o anda özel sektör tüccarları, çıkarları uğruna, milyonlarca insanı açlığa mahkûm ediyorlardı. Hükümet hâlâ «tamamiyle serbest bir ticaretle, bütün tahillerin tekele alınması arasında orta bir yol» aramakla meşguldür.

Hindistan laşe Komisyonu kitleye karnı etkili bir savaş yürütemedi. Bazı eyaletlerde, bölge hükümetleri stokların yapılmasına çeşitli engeller çıkarttı; yedekler yine yetersiz kaldı. 1965 Aralığında Komisyon başkanı T. A. Pai bu yetersizliği resmen kabul etti. Komünist Partisi adına söz alan komünist milletvekili Bhepeş Guptanın 29 Aralık 1965 de belirttiği gibi, Komisyon gereken stokları yapmış, 1964–1965 yılındaki bereketli mahsulden faydalanarak tahıl yedekleri sağlamış olsaydı, bugünkü vahim duruma düşülmezdi, laşe Bakanı, Başkan Johnson'dan dilenmek zorunda kalmazdı. Mahsulün bereketli olduğu bölgelerde, besin meselesi fazlalığı vurguncuların ve karaborsacıların eline geçti, laşe Komisyonunun kurulması böylece hiç bir işe yaramamış oldu. Bhepeş Gupta'nın belirttiği gibi, tek yol: parlâmentonun enerjik bir karar alması, bütün milletin ortak çabalar yürütmesiyle, tahıl ticaretinin devlet tekeline sokulmasıdır.

Pakistan-Hindistan savaşından sonra, iktidar partisi, Hindistanın sadece kendi gücüne güvenmek, besin maddelerini kendi çabaları ile sağlama zorunluluğunda olduğunu ilân etmişti. Bunun nedeni açıktır: Aleyhine Amerikan silâhlarının kullanıldığını gören halkımızda büyük bir infial uyanmıştı. Hiçbir şekilde Amerikaya bağlı olmak istemiyorduk. Bütün millet bu kararda birleşmişti.

Hükümet, imkânlarımızı ihtiyaçlarımızı karşılayacak kadar arttıracığını eskiden beri tekrarlayıp durur. Bu vaatler yeni değildir. 1957 yılında, hükümet 480 numaralı kanunun çerçevesi içinde halka bir büyük besin yardımı öngören bir anlaşma imza etmişti. Ama pek kısa bir süre sonra besin maddeleri ithaline son verileceğini, Hindistanın bu alandaki ihtiyaçlarını karşılayabileceğini vaatmiş, tarım üretimi alanında çeşitli programlar hazırlamıştı. Sonradan bu reformlar 31 Mart 1966 ye ertelendi. (Yani Üçüncü Beş Yıllık Plânının sonuna.)

Gerçekte Hindistanın yabancı ülkelere tabiliği yıldan yıla artmıştır. İlk beş Yıllık Plân döneminde, tahıl ithalatı ortalama 2,42 milyon tona yükseliyordu. İkinci Beş Yıllık Plân döneminde, bu ithalat 3,4 milyona vardı. Üçüncü Beş Yıllık Plân döneminde ise, 4 milyon tonu geçti. 1965 yılında Amerikadan ithal edilen buğday miktarı, Hindistan buğday üretiminin % 50'ini buldu (6 milyon ton) Başka bir deyimle, bütün pazarlardaki fazlalığın iki katına vardı. Bugün ise, laşe Bakanı 1966 yılı için, Amerikadan 11–12 milyon ton buğday istemektedir. Bu miktar Hindistanın bütün

buğday üretimine eşit bir miktardır. Aşağıdaki sayılardan anlaşılacağı gibi, Amerikadan buğday ithalı Hindistandaki buğday üretimine zarar vermektedir:

1958–1959 da, buğday üretimi 12,6 milyon tonu buldu. Ondan sonraki yıllarda, bu miktarı hiç bir zaman bulamadı. 1962–1963 de üretim 10,8 milyon tona; 1963–1964 te, 9,9 milyon tona düştü. Bu sayılar, Amerikan buğday ithalatı sayesinde, Hindistanın güçlüklerini yenebileceği; bir süre sonra kendi imkânları ile geçinebileceği iddialarını yalanlamaktadır. Görüldüğü gibi, elde edilen sonuçlar bambaşkadır.

Geçen yıl imzalanan anlaşmalara göre, Hindistan Amerikaya 12.000 milyon rupi borçlanacaktır. (Yani bu borçlar, bütün para yedeklerimizin üçte birini geçecektir.) Amerikan kurumları bu paranın 1.700 milyonunu Hindistan topraklarında sarfedeceklerdir. Genellikle bu paralar casusluğa ve rüşvete gidiyor, Amerikanın siyasi nüfuzunu arttıracak karanlık işlerde kullanılıyor. Öte yandan, bu paranın 800 milyonu da, Amerikalıların desteğini gören yerli kapitalistlere ayrılıyor.

Amerikan emperyalistleri niyetlerini gizlemiyorlar. Örneğin, 11 Ekim 1965 tarihli *Washington Post* gazetesinde şu satırları okuyoruz: «Elimizdeki besin maddeleri ile çok faydalı işler görebiliyoruz... Hindistanın iktisadi plân ve programlarında istediğimiz değişiklikleri yapabiliyoruz.» Amerikalılar, Amerikan buğdayı ile beslenen Hindistanlıların «Amerikaya karşı minnet duygusu besliyecekleri»ni umuyorlar. Hiç şüphesiz, bu minnet te, Amerikan politikasını, Viyetnamdaki saldırısını desteklemekle belirecektir. Başkan yardımcısı Humphrey'nin Hindistana yaptığı son yolculukla (Şubat 1966) ilgili bir yazı, 20 Şubat tarihli *New-York Times*'da çıktı: «Bay Humphrey'nin Bayan Gandhi'ye bildirdiğine göre, Hindistan basını Amerikalıların Güney-Viyetnam'daki hareketini protesto ettiği takdirde, başkan Johnson'un Kongre'den Hindistana 4 milyon dolarlık bir yardım yapmasını istemesi zorluklarla karşılaşır. Bay Humphrey'ye bildirildiğine göre, Bayan Gandhi bakanlarından Viyetnam olayları ile ilgili yorumlarda bulunmalarını, bu çeşit yorumları sadece diplomatik yollarla yapmalarını istemiştir.» Hiç şüphesiz Hindistan hükümetinin Amerikan emperyalistlerinin saldırılarına ses çıkaramaması, Amerikan besin maddelerinden yoksun bırakılmak korkusundan ileri geliyor.

Hiç şüphesiz, bu yıl çok geniş bir bölgeye tesir eden kuraklığın etkileri son derece olumsuz olmuştur. Bu kuraklık, zaten kritik olan durumu bir kat daha vahimleştirdi. Ama kuraklık hükümetin bu işteki sorumluluğunu unutturmamalıdır. Hindistandaki besin yetersizliği yıllardan beri devam ediyor. 1963–1964 yılına oranla, 1964–1965 de buğday üretiminde görülen 9 milyon tonluk fazlalık, bu buhranı engelliyebilirdi. Ama hükümet stok yapmağa yanaşmadı. Üstelik bu yıl üretim geçen yıla oranla biraz düşük olmakla beraber (gerçek hacim pek belirli değildir) iki yıl önceki üretime yakındır. Büyük bir açlık tehlikesi ile karşı karşıya kaldığımızı, Amerikanın ancak bizi bu tehlikeden kurtarabileceğini iddia eden propagandaların

gerçek amaçları, siyasi amaçlardır. İktidar partisi doğal felâketleri ileri sürerek aczini perdelemek istiyor. Açlık tehlikesi, Amerikaya yüzde yüz tabi oluşumuzu haklı göstermek için kullanılıyor. Resmi çevreler bu politikayı gelecek beş yıl için kabul ettirmeğe çalışıyorlar. Kendi imkânlarımızdan faydalanmak, varolan üretimi nasyonal şekilde dağıtmak, üretimle tüketim arasındaki uçurumu kapamak üzere bütün çabalar sarfedildiği halde, besin maddelerimiz gerçekten yetersiz gelse, buğday ithaline itiraz eden olmaz.

Ama mesele bununla bitmiyor. Amerikan yardımının başka olumsuz sonuçları var. Amerika buğdayından faydalanan iktidar partisi köklü bir toprak reformu sorununu boyuna ertelıyor, vurguncuların buğday stokları yapmasına engel olmuyor. Amerikan yardımı olmasa, iktidar partisi şu iki şıktan birini tercih etmek zorunda kalır: Ya köklü reformlar yoluna gider – yahut kitlelerin memnuniyetsizliği karşısında bütün prestijini kaybetmeyi göze alır. Amerikanın iktidar partisini desteklemesi bundandır. Kongre partisi Amerikadan ithal edilen buğdaydan meler umuyor: Bu davranışındaki sınıf niteliği açıktır. Amerikan buğdayı sayesinde, hükümet buğday karaborsacılarına, büyük toprak sahiplerine, vurgunculara karşı tedbir almak zorunluluğundan, stok yapmak derdinden kurtuluyor. Böylelikle Amerikan «yardım» iç kaynaklarımızın değerlendirilmesini de engelliyor: Seçimler arifesinde, Kongre partisini destekliyen varlıklı unsurları kızdıracak sert tedbirlerin alınmasına lüzum bırakmıyor.

Açlığın asıl sorumluları, besin maddeleri ile ilgili korkunç spekülasyonu destekliyen sermaye ve banka çevreleridir; vurgunculara imkân ve kredi sağlayan bankalardır. Hindistan Kredi Bankası bu kredileri kontrol altına sokmak üzere bazı tedbirler almak zorunda kaldı. Ama büyük sermaye ile banka çevreleri bu tedbirleri hiç umursamıyorlar. Spekülasyon, bankaların yardımı ile devam ediyor. Son günlerde, karaborsacıların bankaların sağladığı kredilerle is gördüğünü kabul etmek zorunda kalan Plânlama Bakanı Asoka Mehta, bütün kredi işlemlerinin kontrol altına alınmasını; buğday ticaretinin kamu sektörüne verilmesini tavsiye etti. Halkımız da, bankaların millileştirilmesini istiyen Hindistan Komünist Partisinin bu isteğini destekliyor. Bankalar kontrol altına alınmadıkça, besin maddeleri dağıtımını intizama giremez. Büyük bankalardan aldıkları kredilerle köylülerin zararına servet yapan araçlar ortadan kaldırılmadıkça, köylüler emeklerinin karşılığını alamazlar. Halkımız bu gerçekleri artık iyice anlamıştır.

Toptan buğday ticareti, bütün Hindistan çapında millileştirilmelidir. Ama iş bununla bitmiyor. Ahlâksız vurguncular, açlığı «düzenliyen» karaborsacılar ortadan kaldırılmalıdır. Ama çeşitli ayalet hükümetleri, «gıdası bol» bölgelerle «gıdası az» bölgeler arasındaki kavgalara ve anlaşmazlıklara son vermekte bir zorunluluktur. Merkezi hükümet, ülke çapında stok yapma ödevini üzerine almalıdır. Bütün ülke de besin maddeleri eşitlik ve adalet prensiplerine göre dağıtılmalıdır. Hindistan *tek bir alan* sayıldığı

gün «aç» ve «tok» bölgeler arasındaki çatışmalara ancak, son verilebilecektir.

Başlıca dağıtım merkezlerini teşkil eden ucuz satış yerlerinin sayısı yetersizdir. Mal olmadığı için, birçok bölgede bu mağazalar kapılarını kapatmak zorunda kalıyor. Buğday ise piyasada pahalıya satılıyor. Bu durumdan en çok zarar görenler hiç şüphesiz yoksullardır. Ülkenin her yerinde etkili bir dağıtım sisteminin kurulması, Hindistan çapında bir besin politikasının uygulanması artık zorunluluk haline gelmiştir.

Oysa bugün böyle bir politika izleneceğine, «ticaret özgürlüğü» korunmak isteniyor, duruma çözüm yolu olarak besin maddelerini devlet kurumları eliyle dağıtmakla yetiniliyor. Bu durumdan kurtulmak üzere, çeşitli tedbirlere başvuruluyor: Batı Bengal'da devlet buğday ticaretini eline aldı, buğday ve pirinç vesikaya bağlandı. Başka eyaletlerde ise, stoklar yapıldı, çeşitli vergiler konuldu. Besin maddelerinin eyalet dışına çıkarılmasını yasak eden tedbirler, bu buhranlı dönemde, durumu bir kat daha zorlaştırdı. Çünkü ülkenin bazı bölgelerinde besin maddeleri bol veya yeterlidir. Bazılarında ise tayinler mütemadiyen indiriliyor. Asgarı yiyecek uğruna mücadele eden halk kurşunlarla öldürülüyor, çeşitli baskılara uğruyor. Bu durum bütün ülkede büyük bir infial uyandırmaktadır. Hükümete baskı yapabilmek için halkın başvurabileceği tek yol, kitle hareketleridir.

Merkezi hükümet, gıda maddeleri üretimini gelişmesi sorunu gibi genel ve önemli bir sorunda kaçınmaz. Ama bugünedek başvurduğu metotlar; kuru vaatler, sorumsuz garantiler, ve kâğıtlarda kalan projelerdir. İş Bakanlığı kendisine bir amaç tâyin etti: Dördüncü Beş Yıllık Plân döneminde yılda 125 milyon tonluk bir üretim sağlanacak. Bilindiği gibi, Üçüncü Baş Yıllık plâna göre, 20 milyon tonluk bir artış öngörülmüyordu. Buna rağmen üretimde 5 milyon tonluk devamlı bir artış bile sağlanamamıştır. Bu şartlar içinde, Dördüncü Plân, gıda maddeleri üretiminde 40 milyon tonluk bir artışı nasıl garanti edebilir? Hükümet Komisyonu, bazı bölgelerde tarımda entansif metotların uygulanmasını tavsiye eden Subranajana'nın «yeni strateji» sini şüphe ile karşıladı; komisyonun kanaatine göre, proje tamamiyle gerçekleşse bile, tahmin edilen ölçüler kolay kolay sağlanamaz.

Tarım alanında fevkalâde büyük bir önem taşıyan gübre konusunda, Merkezi hükümetin Amerikan baskılarına boyun eğmesi, Hindistanın her tarafında endişe uyandırdı, protestolarla karşılandı. Gübre ihtiyaçlarımız muazzamdır. Ama bugün gübre piyasası, Amerikalı ve yerli spekülâtörlerin cirit attığı bir alandır. Yeni bir projeye göre, bir Amerika tröstünün yardımı ile 150 milyon rupi değerinde bir gübre fabrikası kurulacaktır. Bu Amerikan firması 7 yıl müddetçe gübre satışını tekelinde tutacaktır. Ve Amerikan tröstü bu gübreleri, bugünkü fiatlardan çok daha yükseğe satacaktır. Hükümetin, kimya endüstrisinin en önemli kolunu teşkil eden gübre

endüstrisini kamu sektörü içinde geliştirmeye yanaşmaması hiç bir şekilde haklı gösterilemez.

Tarımda entansif metotlar kullanmak; toprağı işlerken daha modern metotlara başvurmak; köylülere bilimsel metotlar öğretmek; elimizdeki muazzam toprak ve su kaynaklarının daha mükemmel şekilde kullanılması için, bütün köylüleri seferber etmek... Bütün bu zorunlulukları kabul etmeyen yoktur. Ama bu amaçların sağlanabilmesi için, köylülere toprak sağlayacak köklü bir toprak reformu şarttır. Hindistan Komünist Partisinin ısrarla ileri sürdüğü istek budur. Ama hükümetin benimsediğı «yeni strateji» bu hayati meseleyi büyük bir maharetle unutturmaya çalışıyor. Yeni strateji, büyük toprak sahiplerine, büyük kapitalistlere yeni yeni tavizlerde bulunuyor; hattâ Üçüncü Beş Yıllık Plânda bu konuda kabul edilen prensiplerden bile vazgeçiyor. Bugüne kadar hükümetin izlediğı politika, köy halkının en varlıklı tabakalarına – yani köyde yaşayan nüfusun % 10'unu teşkil eden unsurlara – ancak kazançlar sağlamaktadır. Kredi Bankasının istatistiklerinden anlaşıldığı gibi, kooperakiflere ayrılan kredilerin ancak % 3'ü, 1.000 rapiden aşağı sermayesi bulunan köylü işletmelerine verilmiştir. Bugün Ticaret ve Sanayi Odasındaki milyonerler, büyük sermayeye yeni yeni tavizler verilmesini; böylece bütün tarımın kontrolleri altına girmesini istiyorlar. İşlenmemiş toprakların anonim şirketlere devredilerek işlenmesini, değerlendirilmesini tavsiye ediyorlar. Oysa topraksız köylülerin, ıdğatların sayısı milyonlara varıyor. İşlenmemiş topraklar bu yoksul unsurlara dağıtılsa, üretimde fevkalâde hızlı bir artış sağlanabilir.

Hindistan Komünist Partisinin teklif ettiği programa göre: bir yandan köklü bir toprak reformu gerçekleştirilmelidir. Öte yandan ülkenin bütün eyaletlerinde, köylülere uzun vadeli ve az faizli krediler sağlanmalı; tarım maddelerinin fiatları kanunen garanti edilmelidir. Böylece bütün araçlar, vurguncular ortadan kaldırılmalıdır. Köylerde sulama ve elektrikleştirme projeleri büyük ölçüde gerçekleştirilmelidir. Elimizdeki toprak, su, maden ve emek kaynakları muazzamdır. İyi niyet, sebat, azimle, hareket edilirse, ülke, bütün ihtiyaçların karşılanabilir, hattâ daha fazlasını bile üretebilir. Ama bu sonuçlara varabilmek için, feodalizm kalıntılarını yok etmek; büyük iş çevrelerinin menfaatlerine zarar vermeyi göze almak; kapitalistlerle vurguncuları, tarım üretimi alanından ve tarım piyasalarından uzaklaştırmak bir zorunluluktur. Hükümet bir yandan halka güvenmelidir; öte yandan halkın güvenini kazanmalıdır. Büyük ve verimli Hindistan topraklarında halk bu amaçla savaşa girişti. Kurşunları, copları, hapisleri, kamp-ları göze alarak bu mücadelesini yürütüyor. Bugün öne sürebileceğimiz en önemli istekler şunlardır: Gizlenmiş buğday stoklarının meydana çıkarılması açların doyurulması; vurguncuların, karaborsacıların, mahkemeye verilmesi; bankaların millileştirilmesi siyasi tutukluların serbest bırakılması.

Kerala eyaletinde, Kvolone'de düzenlenen bir dev mitingte söz alan Hindistan Komünist Partisi Başkanı S. A. Lange'nin belirttiğı gibi: «Kerala'da tertiplenen genel grev, büyük bir başarıya ulaşmıştır. Hükümetin

politikasında bir değişiklik sağlamak için, tek yol, çeşitli yerlerde «Kerala Bhand»ı gibi genel grevler, kitle hareketleri düzenlemektir. Mücadelemizi hep aynı kesinlikle yürütmek zorundayız. Halkın isteklerini yerine getirmek savaşımalız. Kitle halinde açlık grevleri; protesto grevleri bürolarını, dükkânların, fabrikaların kapatılması, «kalemlerinizi bırakın!» şiarı altında özel ve devlet dairelerinde çalışan memurların grev yapması kara bayraklar asılması greve davet eden rozetler takılması vb. gibi, geleneksel ve ulusal gösteri şekillerine baş vurmamız. Böylelikle ancak sınıf örgütleriyle kitleler arasında işbirliğini; bütün halk tabakaları arasında birliği sağlı yabiliriz. Kerala'daki Bandh'tan ilham alarak *bütün Hindistan çapında* hareketler düzenlemek bir zorunluluktur.

Milyonlarca Kerala'lı ile bu eyaletin altı sol partisinin yürüttüğü kararlı ortak hareket halkımıza yürüteceği mücadele yolunu göstermektedir.

Devrimci savaşın bütün biçimlerini bağdaştırmak

Kolombiya komünistleri, X. Genel Kongrelerini yaptılar. Başlıbaşına bu olay, komünistlerin büyük bir başarısı sayılır. Kongre gizlilik koşulları ve gergin bir politik durumda yapıldı. Kongreye 170 kişi katıldı. Bu sayı, partinin legal kongrelerine katılanlardan yüksektir.

Kongre öncesi sıkı bir çalışma yapıldı. 25 il ve 10 bölgede kongreler oldu. Komünist Gençlik Örgütleri Merkez Komitesinin plenumu toplandı. Bu kongrelere, partinin temel örgütlerinden 1.500 delege katıldı. Başlıbaşına bu olay, kongre öncesi yapılan geniş tartışmalar, parti demokrasisi hakkında bir fikir verebilir.

Delegelerin % 60'tan çoğu işçi ve köylüydü. Bunların arasında partizançete birliklerinden gelenler vardı. Kongreye katılanların yarısından çoğu, Kolombiyada devrim hareketine aktif katılan partililerdi.

Kongreye, hemen hemen bütün komünist ve işçi partileri, bunlar arasında Sovyetler Birliği Komünist Partisi selâm mesajları gönderdiler. Kongreye, Güney Amerika ülkeleri komünist partilerinden bazılarının temsilcileri geldi. Bunların konuşmalarını Kongre heyecanla karşıladı.

Kongrenin çalışmalarında başlıca yeri, parti Genel, Sekreteri Hilbert Viyera yoldaşın yaptığı, Merkez Komitesinin politik raporu üstüne açılan tartışmalar tuttu. 45 delege söz aldı. Kolombiyada devrim hareketinin en canlı sorunları üzerinde konuşuldu.

Uluslararası komünist hareketteki fikir ayrılıkları sorununu görüşen Kongre, partinin belli tutumunu: Komünist ve işçi partilerininin 1960 Toplantısında ve Güney Amerika komünistlerinin 1964 yılı sonlarında yaptıkları buluşmada çıkarılan sonuçlara kesinlikle bağlılığını bütün açıklığıyla bir kerre daha belirtti. Belli kimselerin bugün açtıkları serüvenlik kampanyasını yeren Kongre, «bütün Marksçı-Leninci partileri genel düşmana karşı, Amerikan emperyalizmine ve ortaklarına karşı hareket birliğine» çağırırdı.

Amerikan emperyalistlerinin Kolombiyaya karşı kullandıkları taktik ve bu taktiğin uygulanmasıyla Kolombiyada egemen sınıfların devlet ve politikalarında meydana gelen değişiklikler üzerinde, hem Kongrenin hazırlanması, hem çalışmaları sırasında geniş tartışmalar oldu. Kongre, bu değişikliklerde büyük burjuvazinin oldukça etkenli ve kesinlikle belirmiş olan belli bir kümesinin oynadığı rol dikkatini çekti. «İlericilik Birliği» Amerikanın uyguladığı plâna bağlandıktan bu yana, bu grup daha da sivildi, ayrıldı. Bu grup, hükümetin aldığı önemli kararları gittikçe daha fazla etkiliyor, memlekette geleneksel büyük toprak ağaları grubunun etkisini gittikçe körletiyor.

Kongrenin açılmasından önce yayınlanan tezlerde, yoldaş Viyeranın raporunda ve Kongre kararlarında bütün açıklığıyla gösteriliyor ki: Emperyalist ağalığı ve emekçileri Kolombiya kapitalistlerini olağanüstü sömürmelerini haklı çıkarmak yeltenişleri, tarım, vergi ve hükümet idaresi alanlarındaki politikayı «reform», sözüm yabana «ekonomik plânlama» etiketleriyle maskeleyen davranışları emperyalizmin, de büyük burjuvazinin de memleketi ilerleme yoluna çekemeyeceklerini, hele halk yığınlarının canlı sorunlarını derinliğine asla çözemeyeceklerini bir kerre daha ortaya koyar.

Halkın deneyleri, resmi veriler (ki çoğu eksik ve uydurmadır), «İlericilik Birliğinin» programıyla, onun beş yıllık sonuçlarıyla memleketin ekonomik, finans, toplumsal ve politik alanlarda daha bağımlı duruma, halkın yaşama düzeyinin daha aşağı düştüğünü gösteriyor. «Bugünkü yapısal bunalımın içinden biricik gerçek çıkış yolu, Kongrenin açıkça belirttiği gibi, yurdun gerektirdiği ekonomik, sosyal ve politik değişikliklerin yapılmasına karşı duran bütün engelleri yıkmaktır.»

İlginç bir tartışma, Kolombiyada kapitalist gelişmenin kapsamı ve olanakları konusu üzerinde açıldı. Viyera yoldaş, raporunda, Kongre öncesi tartışmaların dökümünü yaparken: «Kolombiyada kapitalist gelişmenin tempoları, bütünlüğü ile, sınırlı ve kararsızdır» dedi. Örneğin, 1965 yılında yeni bir gerileme olmuş, ekonomik göstergeler düşmüştür. Bu gelişme, emperyalizmin politik ve ekonomik baskısı altında geçiyor, halk yığınları için çok daha ağır ve ezici oluyor. Kolombiya parası Peso, Uluslararası Para Fonuna yapılan yeni ödünlemelerle, son zamanlarda, üçüncü defa düşürüldü. Bu ise halkın, özellikle en az gündelik alanların, patronların saldırılarına karşı duramayan örgütsüz tabakaların daha fazla fakirleşmesini doğurmuştur. Pahalılık, halkın omuzlarına ağır bir yük olarak çökmüştür. 1963 yılından beri geçim indirimi, aralıksız, ayda ortalama % 2 bir hızla yükselmiştir. Buna «yeni» vergi politikasını, baskı mekanizması devlet kurumlarını, orduyu beslemek için yapılan büyük harcamaları kapama amacıyla konan vergileri, (özellikle dolaylı vergileri) hızla yükseltme politikasını da eklemek gerek.

Kongre, son yıllarda gelişen geniş halk yığınları hareketi sorununu ele aldı. Bu harekete yalnız işçi sınıfının her zaman savaştan, yürekle döğüşen kolları değil, yeni emekçi tabakaları katılıyor. Bunlar arasında, 1965'te büyük gösterilere katılan öğretmenler, memurlar, ilk defa geçen yıl grev yapan Adalet Bakanlığı personelleri vardır.

Oysa işçi sınıfı hareketindeki ayrılık, bu savaştanlık eğiliminin daha yüksek örgütlü bir harekete ulaşmasına, memleket yaşantısında işçi sınıfının oynadığı rolün artmasına başlıca engel olmuştur. Komünistler, işçi hareketindeki eylemlerine otokritik yanaşıyor, incelemelerinde kendi kendilerini eleştiriyorlar. Kongre, emekçilerin hareket birliğini sağlamak savaşımında komünistlerin çözücü etken olmaları zorunluğunu ileri sürdü. Bu savaş gerektiği gibi yürütüldükçe, proletaryanın hareketinde önemli başarılar sağlanmıştır.

Geniş tartışma konularından biri, besbellî, silâhlı savaş ve onun, halk hareketinin değişik biçimleriyle bağıllığı sorunları üzerinde oldu. Kongre, silâhlı savaş yürütenlerden bazılarının raporlarını dinledi. Bunlar, kendi görüşlerini parti açısından anlattılar. Partimizde bir çok defalar tartışılmış, görüşülmüş olan bu sorun, dogmatizme, kalıpcılığa sapmadan, temel ilkeler üzerinde derinlemesine incelendi. Halk hareketinin öteki kesimleri, kolları buna nasıl yanaştıklarına, nasıl ele aldıklarına değinmeden, Kolombiya komünistleri, silâhlı savaşın bazı biçimleri, memleketin bugünkü durumu için bir nitelik taşıdığı kanısındadırlar. Basma kalıpcılık burada iki türlü kendini gösteriyor: Birisi, silâhlı savaşın inkâr edenlerin, onu olanak adışı, doğaldışı sayanların, Kolombiyanın koşullarına uymaz diyenlerin davranışlarıdır. Ötekisi, tamtersine, silâhlı savaş devrimciler için biricik savaş biçimi sayanların, anti-emperyalist hareket için bunun dışında, bundan daha ilginç hiç bir şey olmadığını söyleyenlerin davranışlarıdır.

Komünistler, her iki görüşe karşı savaşta bir dizi ilkeler hazırladılar, işlediler. Partizan-çete savaşlarından gelen delegeler, Kongrede, bu ilkeleri kabul ettiriler ve geliştirdiler. Bu ilkeleri şöyle özetleyebiliriz:

Birincisi: Partizan – çete savaşı, memleketin bazı bölgelerinde yığınların isteklerine, halk hareketinin gerçek ve canlı çabalarına uygundur. Silâhlı savaşın son zamanlarda genişlemesi bunu gösteriyor. Silâhlı partizan savaşı yığınlarla sıkı sıkıya bağılı, gelişen, onların isteklerine uyan bir süreç, yığınların öz savaşlarının bir sonucu olarak ortaya çıkıyor. Genellikle bu silâhlı savaş, gericiğin silâhlı saldırılarına karşı bir tepki olarak doğuyor, Pentagonun hazırladığı ve esinlediği baskı plânını hükümet ve ordu komutanlığı genişlettikçe partizan savaşı da geniş ölçüler alıyor.

İkincisi: Partizan-çete savaşları, (her zaman bundan önce yığınların kendini savunma ve düzenli savunma gibi karma çıkış biçimleri gelir), başlıca devrim eylemi biçimi değilse de, gittikçe daha çok önem kazanmaktadır. Sonra, partizan-çete savaşı, yığınları harekete sürükleyen bir etken oluyor. Silâhlı hükümet kuvvetlerinin baskınına uğrayan bölgelerde ise partizan savaşı bütün savaşın eksenini alıyor, öteki bütün savaş biçimleri ona bağılanıyor.

Üçüncüsü: Partizan – çete savaşı, Kolombiyada henüz devrim durumu bulunmadığı bir sırada ortaya çıkmıştır. Bundan ötürü de ayaklanma hareketi genel bir nitelik taşıyor. Bu durum, köylünün belli gruplarına karşı gericiğin yürüttüğü «ateş ve kılıç» politikasının bir sonucudur. Böyle olmakla beraber, deneyler gösteriyor ki, partizan-çete savaşı halkın istek ve iradesini yansıtıyorsa gelişebilir. Bundan başka, bu savaş, içnel örgüt etkenlerinin doğmasını hızlandırabilir, devrim sürecinin gelişmesine yardımcı edebilir.

Dördüncüsü: Geçmişin ve bugünün deneylerine dayanarak diyebiliriz ki, yurdumuz «yörsel ve genel konkre şartlara göre yığınların bütün savaş yöntem ve biçimlerini kullanmak, bunları bağdaştırmak temeli üzerinde

kendine özgü bir devrim yolu açıyor». Bu tez, temel ilkelerin hiç biriyle çatışmaz, tamtersine, Kongrenin de gösterdiği gibi, «Marksçı-Leninci ülkünün doğru yorumlanmasına ve bunun yurdumuzdaki sosyal sürece süreklilik olarak uygulanmasına» yarar.

Kongre, aynı zamanda, silâhlı savaşın bugün ileri sürdüğü bir sıra sorunların işlenmesi ve çözülmesi işini parti kadrolarının özel bir ilgi, büyük bir sorumluluk ve yükümlülükle ele alması gerektiği sonucuna vardı. Bu zorunluk, her şeyden önce, Amerikan militaristlerinin elinde eğitim görmüş olan Kolombiya silâhlı kuvvetler komutanlarının halka karşı harp taktiğini ve yöntemlerini büyük bir çaba ile yürütmelerinden ileri geliyor. Burada demek istediğimiz, politik bir biçim taşıyan ve «asker-sivil hareketi» dedikleri şeyin önemli bir niteliği olan «partizanlığa – çeteciliğe karşı kullanılan taktik»tir. Yıllardır Amerikanın yardımıyla uygulanan bu taktik çok bileşik, politik, sosyal ve askeri bir sistemdir. Bu taktiği Kolombiya devrimcilerinin inceden inceye öğrenmeleri gerektir.

Son yıllarda Kolombiyada geçen politik olayların sürecini inceliyen Kongre, hükümette, orduda ve geleneksel politik çevrelerde ağalık süren en gerici gruplar, memleketi daha gerici ve antidemokratik bir yöne itmek, halkın demokratik haklarını, hürriyetlerini daha fazla kısıtlayan bir baskı yoluna itmek eğiliminde olduklarını belirtti. Halk hareketinin zayıflığı ve yeteri kadar birlik sağlanamamış olması yüzünden bu eğilim durdurulamamıştır.

Kolombiyada devletin militarist niteliği gitgide daha açık ortaya çıkıyor. Bu olay, bu durum, resmi çevrelerin politikalarına, silâhlı kuvvetler komutanlığının yapısına ve eylemlerine, Amerikan emperyalistlerinin gittikçe daha fazla karışmalarıyla sınıksız bağlıdır. Bundan ötürü Kongre: «Militarizm, halkımızı Amerikan emperyalizminin boyunduruğu altında tutmasında başlıca araçtır», diyor. Arası kesilmeyen askeri hükümet devirme yeltenişlerini komünistler boyuna açığa vurdular. Militaristler, bu yeltenişlerden bazılarını «ulusal» dövizlerle süslemek, maskeleyerek istedikler. Ama bunların başında her zaman, brokratik yüksek militarist asalaklar vardır. Bu brokratlar da «Laslo plânı»nı hazırlayan ve uygulayan gruplardan meydana gelmiştir. (Laslo plânı, demokratik köylü bölgelerine karşı emperyalistlerin uyguladıkları savaş plânıdır ve ordu yapısının yalnız bu amaca yöneltilmesidir). Komünist Partisi, Kolombiyada ileri güçlerin vazgeçilmez ödevi, gerçek ulusçu eğilim gösteren subayları, genellikle silâhlı kuvvetleri kendilerinden yana çekmektir, birlikte hareket etmektir, diyor. Bu eğilimde olan ordu personellerinin, hele Amerikan askeri misyonunun diktasına karşı olanların safları genişliyor, genişliyor.

Baskı kampanyası sıkıyönetimle sonuçlandı. Sıkıyönetimle hükümet katları, demokratik hakları kısıtlayan genelgeler çıkardılar. Sıkıyönetimin konması, hükümetin artık Meclisin yoluyla görevini yapamayacak duruma düştüğünü gösterir. Hükümet, gericiliğin yararına Meclisin uygun bir

durum almasına artık etki yapamıyor. Bundan ötürü hükümet, Meclisin yasama görevini üzerine alıyor.

Sıkıyönetimle beraber, Uluslararası Para Fonu'nun dayatması üzerine, Peso – Kolombiya parası – yeniden düşürüldü. Bununla ilgili karar da Cumhuriyet Meclisinde kaynadı gitti. Sıkıyönetim, açıktan açığa büyük burjuvazinin işine yarıyor.

Bugün, yeni cumhurbaşkanı seçimi ve Meclisi yenileme kampanyası açan «Milli Cephe»nin, (geleneksel oligarşik gruplar birliğinin politik adıdır bu), elinde bütün olanaklar ve üstünlükler vardır. O, meydanlarda gösteriler, kiliselerde, sinemalarda toplantılar yapabilir, radyolarda, televizyonlarda istediği gibi konuşabilir, büyük gazetelerde istediğini yazabilir. Oysa demokratik örgütlerin gösteri, miting yapmaları yasaktır. Bu örgütler toplantı, miting yaparlarsa hükümet hemen yakalarına yapışır, onları susturur. Sıkıyönetim harp mahkemeleriyle çalışır. Bu mahkemeler, pek çok ilericileri, «baltalama işleriyle» uğraşıyorlar, yahut «suç işlemek için birleşmişlerdir» gibi iddialarla mahkûm ettiler. Bu suçlama yaftalarını devrimci örgütlere yapıştırıyor, pek çok halk savaşçılarını «olağanüstü yargılama» ve duruşmalarla zıندانlarda çürütüyorlar.

Sıkıyönetim memurlara, askeri komutanlara istedikleri zorbalıkları yapmak serbestliğini sağlıyor. Örneğin, bunlar, açılan baskı kampanyasıyla başka yerlere sürülen köylülerin topraklarına, mallarına, kanun manun demeyip, el koyarlar. En korkuncu, sıkıyönetim, devrimci erleri sorgusuz, yargısız kurşuna dizdirir. Partinin X. Kongresi, son dört yıl içinde gericiiliğin kurşunlattığı 100-den fazla komünistin anısına saygı duruşu yaptı. Bunlar arasında, halkımızın kurtuluşu uğrunda kahramanca savaşan iki de Merkez Komitesi üyesi vardır.

Kongre, «Milli Cephe»nin derin bir bunalım içinde olduğunu, Amerikan emperyalistlerinin ajanı ve ADB'nin eski Genel Sekreteri, sömürgeciliğin borazanı «Vison» dergisi başyazarı Lieras Komargonun yönetimi altında oligarşinin bir kaç yıl önce ortaya sürüp oynadığı gericiilik oyunlarının fiyasko verdiğini belirtti. Bu oyunlardan biri, bütün politik hakları yalnız liberal ve tutucu iki geleneksel partinin yönetici ele başlarına sağlayan iki parti sistemi oyunudur. Gericiiliğin ikinci oyunu, kanunların üçte iki çoğunlukla kabul edilmesini istemesidir. Bunlardan biri de geleneksel partilere sırayla cumhurbaşkanı atamak hakkını veren ve «nöbetleşe» denilen bir Anayasa kuralını da eklemek lâzımdır. Bütün bu manevralar, Kolombiyada «temsilci demokrasi»yi savunanların inceden inceye hazırladıkları çerçeveyi parçalayacak olan karşı koyuşun kuvvetlenmesiyle bütün yıkılıma doğru gidiyor.

Politik bunalım, oligarşiyi, 1966 Mart ve Mayıs aylarında, bütün gücüyle seçim hazırlıklarına gitmiye zorladı. Hükümetin adayı. Lieras Resrepo, yukarda sözünü ettiğimiz Lieras Remargo ailesindedir, artık ömrünü yaşamış politik bir partinin değiştirilmesine yöneltmiş bir teklif ileri sür-

mek zorunda kaldı. Ama ileri sürdüğü değişiklikler daha çok bir göstereştir. Onlar, yalnız «Milli Cephe»nin paslı yaylarını yağlamak istiyorlar. Bu «Cephe» öylesine itibardan düşmüştür ki, onun resmi adayı bile kendisini olduğundan büsbütün başka türlü göstermeye çalışıyor. O, kendisini, Kolombiyadaki düzeni korumak isteyen birisi değil de bu düzeni değiştirecekmiş, yenilicekmiş gibi ileri sürüyor.

Kolombiyada çok çetin koşullar içinde çalışan komünistler, «Milli Cephe»nin, ağır bunalımlar geçirmekle beraber, kendiliğinden yıkılamıyacağı olayına bütün halk tabakalarının dikkatini çekiyor. Bu cephenin yerini alacak yeni güçler yetiştirmek gerek. Bütün mesele, en geniş demokrasiye arka olacak, emekçilere hak sağlayacak, yurdun ulusal çıkarlarını savunacak yeni bir hükümetin, ilerici bir halk koalisyonu hükümetinin kurulmasına çevren açacak yurtsever cephenin meydana gelmesidir.

Kolombiyanın durumunu, yürürlükteki sistemle bağlı dar sınırlamaları göz önünde tutan komünistler, memleketimizde seçimlerin kesin rol oynamıyacağı tezini ileri sürüyorlar. Seçimler, yakın bir gelecek için köklü politik bir değişiklik sağlayamaz. Ama bu olay, seçim savaşından komünistlerin vazgeçmiş olması değildir. Tamtersine, komünistler önümüzdeki seçimlere katılmağa, yurtsever ve ilerici eğilimlere böylece yardım etmeğe karar vermişlerdir. Komünistler, bugünkü rejimi sarsmak, onun iç çelişmelerini hızlandırmak, yıkılmasına yardım etmek için hükümetin ve «Milli Cephe»nin adaylarına karşı çıkıyor. Komünistlerin amacı, emperyalizme ve gericiğe karşı savaşan bütün demokratik çevrelerin birliğini sağlamaktır.

X. Kongrede, Kolombiya komünistleri, eski (1958'den bu yana kılavuz edindikleri) program bildirimlerini, bazı değişikliklerle, parti programına çevirmeye karar verdiler.

Yeni program, eski program bildirisindeki ilkeleri oluğu gibi yerinde tutuyor. Bununla beraber, Küba devriminin deneyleri, Amerikan emperyalizminin niteliği, son yılların deneyleri, ulusal kurtuluş hareketinde burjuvazinin rolü, devrimimizin demokratik aşamasıyla sosyalist aşama arasındaki bağı gibi yeni verileri programa ekliyor.

Yeni program, bundan başka, hareketin silâhli savaşların gelişmesiyle başlayan aşamasındaki deneyleri, devrimci eylemlerin bu önemli etkenini de yansıtır. Program bilinen bir ilkeyi, yurdumuzun koşulları içinde, ilk adım olarak anti-emperyalist ve toprak devrimini (eğer hareketin başını işçi sınıfı çekerse) sosyalist devrime yükseltmek ilkesini yeniden belirtiyor. Program, Kolombiyada devrimi üstünlükle sona erdirecek biricik sosyal-politik güç olan Demokratik Ulusal Cephe'nin kurulması zorunluğunu gösteriyor.

Program, Kolombiyada devrimin önünde duran başlıca sorun ve görevleri kısaca sıralıyor: Ekonomik bağımsızlığı elde etmek, yeni, ilerici koşullar içinde memleketi endüstrileştirmek, halka en geniş hürriyetler sağla-

mak, devrimin, ulusal ilerleşişin dayanağı ve aracı olacak anti-emperyalist, yurtsever bir halk hükümeti kurmak.

Partinin organizasyon – örgüt sorunlarına değinen X. Kongre: Yiğın komünist partisi dövizini perçinledi. Bu döviz, halkın bütün tabakalarıyla beraber, onların en canlı hakları uğrunda yürütölen gergin savaş sürecine mal edilmelidir.

Bununla beraber, Komünist Partisi, kapitalizmin gelişmesiyle daha fazla ön plâna çıkan endüstri proletaryasını devrimci savaşa çekmek işine özel bir önem verdi. Kongre, bunun yanında, memleketin endüstriden yana gelişmemiş bölgelerindeki köylöler arasında komünistlerin çalışmalarına dikkatı çekti.

Kongre, bir «cep» partisi kuran, kendilerine hiç sıkılmadan «Marksçı-Leninci» diyen bozguncu ayrılıkçıların manevralarını oy birliği ile yerdı. Bu kümede komünizme sırt çevirmiş azılı dönemler, aşın «sol» dövizlerle kendilerini maskeleyen azılı provokatörler toplanmıştır.

Kongre, örgüt sorunları üzerinde çıkardığı sonuçlarda: Partinin birliği için savaş «bu dönemde başlıca sorunlardan biridir» ve «partinin politik yolunu savunmak bütün komünistlerin savaş gövidir» diyor.

Kongre, Kolombiyada devrim hareketinin gereçlerine denk gelmiyen, bir ölçüde gelişmiyen partinin üye sayısı artışını ele aldı. Çalışmalarda, stilde – tutumda bir çok yerlerde hâlâ sürüp giden basmakalıplılık, biçimcilik gibi eski bir hastalığı kökünden söküp atmak amacıyla derin inceleme otokritik yapıldı. Kongre, örgüt sorunlarında görölen sekterlik eğilimlerine karşı, durgunluk, tutukluk, yığınlardan ayrılma gibi Kolombiyanın devrim geleneklerinde görölen bu hastalıklara karşı komünistleri savaşa çağırđı.

Kongrede seçilen Merkez Komitesine: İşçi, köylü, aydın ve silahlı güçlerden yeni elemanlar alındı. Bunlar, güçlü bir komünist partisi yaratmak için uzun yıllar savaşmış, gizli çalışma koşulları içinde büyük tecrübeler edinmiş profesyonel devrimcilerin yanında partinin yönetim kadrosuna girmişlerdir.

Kongrede seçilen Merkez Komitesi üyelerinin yarısı ulusal çapta ilk dafa yöneticilik görevi alıyor. Kongre biterbitmez Merkez Komitesi toplandı ve Hilberto Vieyra yoldaşı yeniden Genelsekreter seçti.

Kolombiya komünistlerinin X. Kongresi memleketin yaşantısında, devrim hareketimizde büyük bir önem taşıyan politik bir olaydır. Politik savaşın alabildiğine keskinleştiği koşullar içinde toplanan kongrenin aldığı kararlar, Kolombiyada devrim süreci için, hem parti üyelerinin, hem geniş demokratik tabakaların eylemleri için birinci derecede rol oynayacaktır.

X. Kongre, partinin birliğini, sıralarının sıklaşmasını sağladığı, bozguncu – ayrılıkçıların fraksiyonculuk manevralarına karşı partinin geçek devrimci tutumunu, yolunu savunmayı daha da kuvvetlendirdiği için birinci derece önem taşır.

Kongre, partimizi daha bileşik, gittikçe daha zor bir savaşa, bütün devrimcilerden güçlerini, akıllarını, sorumluluklarını kesinlikle, açıklıkla vermelerini gerektiren bir savaşa yöneltti.

Kongre, Kolombiya komünistlerinin önünde duran vaz geçilmez bir ödevi: Amerikan emperyalizminin saldırılarına uğrayan halklarla, özellikle Küba halkıyla dayanışma ödevini bir kerre daha belirtti. Kongre, dünya komünist ve işçi hareketinin ilkelerini, barış, ulusal kurtuluş ve sosyalizm uğrunda temel savaş ilkelerini Kolombiya komünistlerinin sonuna kadar savunmakta kararlı olduklarını bir kerre daha açıkladı.

Alvaro Vaskes

TÜSTAV

Kıbrıs halkının bağımsızlığı uğrunda

Andreas Kannaouros

Kıbrıs emekçi halkının ilerilik partisi AKEL'in 3.—6. Mart 1966 tarihlerinde Lefkoşe'de yaptığı XI. Parti Kongresi, adanın politik hayatında önemli bir olaydı. Kongre bütün halkın dikkatini üzerine topladı ve genellikle doğrulandığı gibi, halkımızın yıllardır süren anti-emperyalist milli kurtuluş savaşına paha biçilmez bir katkı oldu.

Kıbrıs'ın yurtsever kuvvetlerinin Parti Kongresi'ne karşı gösterdikleri büyük ilgi, gündemde yer alan şu sorunun öneminden ileri geliyordu: «Kıbrıs halkının tam bağımsızlık ve kendi mukadderatını tâyini uğrunda uzlaşmaz savaşı.»

Parti genel sekreteri Papayoannu yoldaş, Kongreye, ülkenin uluslararası ve iç durumunun köklü bir ayırımını yapan geniş bir hesap raporu sundu. Bu arada dünya olaylarına değinerek, Sovyetler Birliğinin kozmik uzay yolunu açan büyük başarılarını övdü, dünyanın çeşitli bölgelerinde emperyalistlerin giriştikleri saldırganlık hareketlerini hiddetle suçladı ve amerikan generallerinin Vietnam'daki alçakça cinayetlerine kara damgayı vurdu. Papayoannu, emperyalistler arasındaki keskin çelişme ve utanç verici sömürgecilik düzeninin çökmesi üzerinde dururken, özellikle anti-emperyalist milli kurtuluş hareketlerinin birliği ve dayanışmasının önemini belirtti. Aynı zamanda, Halkların özgürlük ve ilerilik uğrunda yürüttüğü savaşa Sovyetler Birliği'nin, bütün sosyalist kampın yaptığı muazzam yardımını övdü.

Hesap raporunda, dünya komünist hareketinin birliğinin önemine özellikle işaret ediliyordu.

AKEL'in genel sekreteri şöyle dedi: «Partimiz, uluslararası komünist hareketinin birlik ve dayanışmasının kesin önemine ve oynadığı büyük role önemle işaret eder. Partimiz her çeşit bölücü oyunları suçlar ve uluslararası komünist ve işçi hareketinin bölünmez birliğini sağlamlaştırma uğrunda Sovyetler Birliği Komünist Partisi ile öteki kardeş partilerin gösterdikleri çabaları destekler. Partimiz sarsılmaz bir sağlamlıkla ve kayıtsız şartsız kahraman Viyetnam halkının ve özgürlükleri için savaşan öteki bütün halkların yanındadır.»

Barışın güvenliği için Sovyetler Birliğinin aralıksız gösterdiği çabalara işaret eden Papayoannu yoldaş, bu siyasetiyle Sovyetler Birliğinin bütün insanlık yararına paha biçilmez hizmette bulunduğunu belirtti ve dedi ki: «Bütün dünya halklarının en önemli ödevi, amerikan emperyalistlerinin vahşi Viyetnam harbini durdurmak için, başka başka toplum düzenleri olan ülkelerin barış içinde yan yana yaşaması için, barış için yürütülen savaşı daha da güçlendirmektir.»

Papayoannu yoldaşın raporunda, Kıbrıs'ın iç durumuyla ilgili sorunlarda partinin siyaseti titizlikle tanımlandı. Şöyle ki:

«Bizim sorunumuzun yurtseverliğe yaraşır tek doğru çözümü, Kıbrıs halkının en büyük çoğunluğunca desteklenen ve onun çıkarlarıyla umutlarına cevap veren çözümdür. Yani, Kıbrıs'ın Züriç ve Londra Anlaşmaları zincirinden tamamen kurtarılması, yabancı emperyalistlerin bütün üslerinin ve casusluk merkezlerinin kaldırılması, adanın silâhlardan arınması ve halkımızın tüm bağımsızlığının sağlanmasıdır. Bunlar olduktan sonra halkımız bileşik bir bütün olarak kendi geleceği hakkında karar verebilir ve bunu yaparken kendi mukadderatını tayin hakkını yürütür. Bu amaca erişmek için, çeşitli aşama ve dönemlerden geçen uzun ve çetin bir savaş zorunludur.»

«AKEL'in her bir üyesi için, her bir Kıbrıs'lı yurtsever için en yakın yurtseverlik ödevi, Kıbrıs'ın NATO aracılığıyla bölünmesi ve köleleştirilmesi amacını güden emperyalist plânlara karşı savaşıdır.»

Papayoannu yoldaş buna işaret ettikten sonra, Parti için en önde duran başka bir ödevin, milli savaşı, barış için, barış içinde yan yana yaşama için ve askeri üslerin kaldırılması uğrunda savaşla birleştirmek olduğunu belirtti ve şöyle dedi:

«Üsler, Kıbrıs sorununun halkın isteğine cevap verecek çözümüne karşı koyan başlıca engeldir. Kıbrıs toprakları üzerinde askeri üslerin ve casusluk istasyonlarının kaldırılmasını da kapsamına almadıkça Kıbrıs sorunu için kesin bir çözüm bulunmuş olamaz.»

Papayoannu yoldaş, halkın yürüttüğü savaşın ve bizim dâvamızın çıkarlarından hareket eden AKEL'in, Makarios hükümetini şaşmadan ve açık olarak desteklediğini; milli savaşın izliyeceği hat ve taktik üzerinde AKEL ile hükümet arasında anlaşma olduğunu belirtti. Bununla beraber Parti, her zaman için sorumluluğunu bilmektedir ve gerekirse hükümete karşı tutumunu yaratıcı bir biçimde tesbit eder.

Raporda, halk, ordu ve hükümet arasında birlik sorunu özellikle ele alınmakta, Kıbrıs'a karşı her komplonun başarıyla püskürtülmesi ve muzaffer savaş yolunda ilerlemeğe devam etmek için başlıca etken olan bu sorun önemle incelenmektedir.

Papayoannu yoldaş diyor ki: «Halkın ruhunda, milli kurtuluşun örgütlü biçimde bir ortak cephesi vardır. Bu birliğin yaratılmasında AKEL'in, cumhurbaşkanı Makarios'un, hükümetin ve öteki yurtseverlerin muazzam hizmeti olmuştur. Savaşımızın yüksek menfaatleri, özel savaş komitelerinin kurulmasını gerektirmektedir. Bu komitelerde istisnasız bütün toplum tabakaları ve ideolojik akımlar (merkezde, bölgelerde ve temelde) temsil edilmeli ve bunlar açıkça belirtilmiş bir hat ve taktik izlemelidirler.»

Genel sekreter, emperyalistlerin «böl ve hükmet» siyasetini, Kıbrıs Türkleri'nin dışardan kışkırtılan ayaklanmasında kendini gösteren bu siyaseti suçladı ve halk ile hükümeti, ortak düşmana, emperyalizme karşı ortak savaşta Türklerle Rumların birleşmesi için ellerinden geleni yapmağa çağırdı.

Papayoannu, savaşımızın uluslararası destek görmesinin büyük önem taşıdığına işaret etti ve bu arada şöyle dedi:

«Halkımızın savaşına en kesin yarımı Sovyetler Birliği yaptı ve gerek silâh yardımlarıyla, gerekse enerjik protestolarla Kıbrısı işgale uğramaktan ve köle durumuna düşmekten kurtardı. İngiliz-Amerikan emperyalistleri ya da Ankara'daki öfkeli kafalar Kıbrıs'a saldıracak olurlarsa, bu koruyucu sesin gelecekte de yükseleceğine güven besleyebiliriz. Gerçek özgürlük savaşımızda Sovyetler Birliği çıkardan uzak ve dürüst bir müttefik idi ve böyle de kalacaktır.»

AKEL'in Kongresi, eşsiz bir coşkunluk, Parti'nin dâvasının doğruluğuna beslenen inanç, iyimserlik ve kararlılık havası içinde geçti. Genel sekreterin siyasi raporunu verimli bir tartışma izledi. Bu tartışma, etraflıca düşünüldükten sonra somut kararlar alınmasına yardım etti. Gerek tartışmalar ve gerekse kararlar Parti'nin birlik ve beraberliğinin zaferini yansıttı. Tartışmalar çok olgun ve yüksek bir düzey ortamında geçti. Kongre dokümanlarının hazırlanmasına pek çok delege katıldı. (Bütün delege ve gözlemcilerin sayısı 900 idi.) Diğer delegeler de, Kongrenin demokratik çalışma tarzı sayesinde, kararların hazırlanmasına ve sonuca bağlanmasına aynı şekilde faal olarak katıldılar.

Kongrenin politik kararında, özellikle kurtuluş hareketlerine Sovyetler Birliğinin yaptığı yardım övülmekte ve dünya komünist hareketinin birliğinin önemi belirtilmektedir. Kararda şöyle deniyor: «Birlik, 1957 ve 1960 Moskova görüşmeleri temeli üzerinde sağlanabilir. Sosyalist ve anti-emperyalist kamptaki her bölünme emperyalistlere cesaret verir ve maceracı plânlarını gerçekleştirmelerinde onlara yardım etmiş olur. Bu yüzden Partimizin Kongresi, partiler ve sosyalist ülkeler arasında hareket birliğini ve kardeşçe anlayışı bütün güçleriyle sağlamaya, işbirliğini bütün güçleriyle yaratmaya katkıda bulunmayı her komünist ve işçi partisi için en yüksek ödev saymaktadır. AKEL, uluslararası komünist hareketinin birliğini sağ-

lamlaştırmaya ve komünist ve işçi partilerinin emperyalizme karşı ortak bir savaş cephesinde birleşmesine gücü yettiği kadar hizmet edecektir.»

Parti Kongresi'nin kararlarında partinin ödevleri tesbit edilmekte ve emekçi Kıbrıs halkı için, tam bağımsızlığı sağlayacak ve bütün Kıbrıslı'ların kendi evlerinin efendisi olması hakkını güven altına alacak olan somut bir aksiyon-programının taslağı verilmektedir.

İngiliz ve Amerikan uçaklarının atom bombasıyla yüklü olarak Kıbrıs havalalarında yaptıkları ve yurdumuzu ölüm tehlikesine sürükleyen uçuşlara karşı halkımızın derin hiddetini dile getiren özel kararı Kongre onayladı. Kararda hükümet, Birleşmiş Milletlere bu konuda şikâyetle bulunmaya ve havalamızın ya da topraklarımızın atom bombası yüklü uçaklar tarafından daha fazla kullanılmamasını derhal istemeye çağrılmaktadır.

Kıbrıs silâhli kuvvetlerine gönderilen bir selâmlama demecinde Kongre, ordu kuvvetlerini, Kıbrıs'ın düşmanlarının her suikast ve baltalama hareketlerini önlemek üzere uyanık ve hazır olmaya çağırılmaktadır.

Parti Kongresi Kıbrıslı Türklere gönderdiği samimi bir selâmlama demecinde onlara şu güvenliği vermektedir: AKEL, «İngiliz-Amerikan emperyalizminin aramızda yaratmaya çalıştığı ve bugün de denediği yapmacık düşmanlık ve ön yargılar duvarını yıkmak için, Rumlarla Türklere arasındaki kardeşlik uğrunda savaşını daha da kararlılık içinde devam ettirecektir. AKEL bir kere daha açıklar ki, Rumlar ve Türklere emperyalizmin aralarında çatışma ve kavga tohumlarını ekmeyi başarmasından önce, yıllar boyunca yaptıkları gibi gene kardeş gibi yan yana yaşayabilirler ve yaşamak zorundadırlar. Bölünme ve düşmanlık yalnızca halkımızın düşmanı olan yabancıların yararına. Rumlar ve Türklere arasında kardeşlik ve işbirliği ancak bizim düşmanlarımıza zararlı olabilir.»

Parti Kongresi, Güney Vyetnam Milli Kurtuluş Cephesi Merkez Komitesine gönderdiği candan bir selâmlama demecinde Partimizin uluslararası dayanışma duygularını dile getirmekte ve şöyle demektedir: «Kıbrıs komünistleri ve bütün Kıbrıslı yurtseverler, katil Amerikan emperyalizmine ve onun kukllarına karşı, canınızı verdiğiniz yurdunuzun kurtuluşu uğrunda, barış, ilerilik ve halkınızın mutluluğu ve ülkenizin yeniden birleşmesi için yürüttüğünüz ağır savaş hayranlıkla izlemektedir.»

AKEL'in Kongresi aynı zamanda, bir çok kardeş partilerin halkımızın anti-emperyalist savaşıyla dayanışmalarını duyurdukları ve partimizin çalışmalarını önemle değerlendirdikleri bir tribün oldu. Sovyetler Birliği, Fransa, Yunanistan, İtalya, Alman Demokratik Cumhuriyeti, Çekoslovakya, Yugoslavya, İngiltere, Macaristan, Romanya ve Bulgaristandan gelen komünist ve işçi partileri heyetleri, dünyanın her yanından gelen sayısız demecilerle selamlanan Kongre'mizin çalışmalarını izlediler.

Sovyet heyeti, Kongre'ye katılanların coşkun alkışları arasında AKEL'e bir Lenin Bayrağı sundu.

AKEL Parti Kongresi kürsüsü, gerçekten halkın bir kürsüsü oldu. Bu kürsüde, madenciler, tarım işçileri, ayakkabıcılar, terziler, tesviyeciler, işçi kadınlar, hemen işten sonra sırtlarında iş elbiseleriyle gelen işçiler, ev kadınları konuştular... Böylece, temsilcileriyle AKEL'i yaratan emekçi halk Parti Kongresi'nin çalışmalarına faal olarak katıldı.

Bu kürsüden milli azınlıklar da, Parti Kongresi'ne selâmlama demeçleri ve heyetler gönderen Türk ve Ermeni azınlıklar da seslerini duyurdular. Kürsüye, emekçi Kıbrıs Türkleri'nin bir heyeti geldiğinde, Kongre'ye katılanlar unutulmaz duygulu anlar yaşadılar. Kıbrıslı Türk emekçileri heyeti, Türk topluluğunun şövenist yöneticilerinin tehditlerine karşı koydu. Parti Kongresi'nde, emperyalizmin ve ajanlarının parçalama siyasetine ağır bir darbe indirildi.

AKEL'in, doğru bir hat ve taktik temeli üzerinde politik alanda ve örgütlenme alanında Parti'nin sağladığı önemli başarıları XI. Kongresinde tanıttı. Üye sayısının 14.000'e çıkarılması amacıyla, X. Parti Kongresi'nin partiye verdiği ödevin yerine getirildiği ve örgütlenme çalışmalarıyla ilgili plânın öteki bölümlerinin de başarıyla gerçekleştirilebildiği yolundaki açıklamayı Kongre'ye katılanlar büyük bir coşkunlukla karşıladılar. Partinin XI. Kongresi şerefine yapılan çağrı üzerine yüzlerce yeni üye Parti saflarına katıldı. Geleneksel olarak en iyi çalışma gösteren parti örgütüne verilen AKEL-Bayrağı'nı Famağusta il örgütü aldı. Yeni üye sağlanmasında en iyi sonuç alan Larnaka il parti örgütüne bir bayrak verildi. Bu bayrak Kıbrıs halkının dâvası uğrunda savaşan ve bir yıl önce Türk teröristleri, emperyalizmin satılık ajanları tarafından öldürülen Kıbrıslı Türk savaşçısı Derviş Gavazoğlu ile onun savaş arkadaşı Kıbrıslı Rum Kostas Misiyulis'in şerefine armağan edilmiştir. Kongrede Parti, XII. Parti Kongresi'ne kadar yeni üyeler sağlamayı ödev edinmiştir.

AKEL'in, daha büyük sayıda üyesi olan bir parti durumuna getirilmesi, bu yılın Ağustos ayında kutlanacak olan 40. kurulu yıldönümü törenlerine bir katkı olacaktır.

Kongre'nin kapanış konuşmasında genel sekreter Papayoannu yoldaş şöyle dedi: «AKEL'in saflarının daha da genişletilmesi ve sağlamlaştırılması, Kıbrıs halkının şaşmaz anti-emperyalist milli kurtuluş savaşının kuvvetlenmesi demektir; daha iyi ve mutlu gelecek uğrunda halkın savaşının daha da güç kazanması demektir.»

Oybirliği ile yeniden genel sekreterliğe seçilen Papayoannu yoldaş kapanış konuşmasında Kıbrıs halkına, emperyalizme ve ajanlarına boyun eğmiyerek zafere kadar savaşmaları için bir çağrıda bulundu, ve şöyle dedi:

«Emperyalizm, ne kadar şeytanca suikastler düzenlese düzenlesin, başarı sağlayamayacaktır! Halkın başdüşmanı NATO başarıya ulaşamayacaktır! Kıbrıs halkı zafer kazanacaktır. Ve bu zaferi, halkın ve hükümetin uzlaşmaz anti-emperyalist savaşında, başta Sovyetler Birliği olmak üzere dünyanın özgürlük ve barışsever güçlerinin desteği ve dayanışmasıyla sağlayacaktır.»

TÜSTAV

Viyetnamda tırmanma hareketinin sonuçları

P. Maes

Amerikan saldırısı günden güne genişliyor: Mart ayında Güney Viyetnamda 215.000 Amerikalı asker bulunuyordu. Basındaki haberlere göre, gelecek aylarda bu sayı 400.000'e, hattâ 500.000'e çıkarılacakmış. Milli Savunma Bakanı McNamara'nın iftiharla belirttiği gibi: Güney Viyetnam'daki Amerikan silâhlı kuvvetleri ayda 105.000 ton mühimmat kullanmaktadır. Uçakları Kore savaşının en şiddetli günlerine oranla iki kat çıkış yapmaktadır. New-York Times gazetesinin askeri yorumcusu, Hanson Baldwin'in belirttiğine göre, Amerikan ordusunda silâh altında bulunan bütün birlikler Viyetnamda bulunuyor. McNamara da: «Yedek kuvvetleri seferber edecek bir plân» hazırlandığını söyledi.

Vaşington için Viyetnam hareketinin sonuçları ne oldu? *New York Times*'in belirttiğine göre, Viyetnam topraklarının dörtte biri ancak Saygon hükümetinin ve Amerikan birliklerinin kontrolü altındadır. Pentagon yönetici çevreleri için tek çıkar yol, saldırıyı geliştirmek, harbi Laos ve Kamboç topraklarına yaymak, Asya Güney-Doğusunda bütün milli kurtuluş hareketlerine karşı geniş bir taarruza geçmektir.

Beyaz Sarayın politikasını yönetenler, Johnson'un çevreleri, milli kurtuluş hareketlerine ve dünya devrimci sürecine engel olmak üzere maceracı plânlar hazırladılar, ve bu plânları uygulamaya giriştiler. Bugün başlıca gerginlik merkezi, emperyalistlerin 1 numaralı hedefi, Viyetnamdır. Ama dünyanın dikkatini çeken ikinci ülke, askeri bir diktatorya haline gelen, gerici güçlerin eline geçen Endonezyadır. Bu konuda 14 Mart tarihli *New-York Times* gazetesinin dediği gibi: «Johnson hükümeti Endonezya haberleri karşısında duyduğu sevinci gizliyemiyor.»

Ghana'da yapılan ve Afrika milli kurtuluş hareketine ağır bir darbe indiren askeri hükümet darbesi ile ilgili haberler çoğalmağa başladı. Amerikan basını, emperyalistlerin yardımı ile gerçekleştirilen bu askeri darbeyi sevinçle karşıyor.

Ama Viyetnama yapılan saldırı yüzünden, Amerikada bile kamu oyu bölünmeye başladı. Eskiden Johnson politikasına karşı cephe alanlar pek azdı. Ama bugün artık Kongrede bile protesto sesleri yükseliyor. Oysa bildiği gibi, Kongrede temsil edilen tabakalar şöenlikten ve harp istisinden uzak kalmış unsurlar değildir. Amerikan kamu oyununda kıpırdamalar

başladı, yönetici çevreler gitgide sağa kaymasına karşılık, halkın geniş kesimlerinde bir sola gidiş belirmektedir.

Amerikan siyasi hayatında gelişen bu «kutuplaşma» milletlerarası alanda da belirmektedir. Viyetnam meselesi bütün kapitalist devletlerin dış politikasında ilk plâna geçiyor, Vaşingtonun meydan okumalarına karşı, bu ülkeler belirli bir tutum seçmek zorunda kalıyor. NATO ülkelerinde bile, keskin görüşlü burjuva devlet adamları arasında «NATO dayanışması»nın tehlikelerini; Amerikan hariciyesinin emirlerine körü körüne itaatın vahim sonuçlarını anlamaya başlıyanlar çoğalıyor.

Hiç şüphesiz dünya kamu oyu bu bilince kendiliğinden varmıyor. Sosyalist ülkelerin kararlı davranışları, komünistlerin Viyetnam saldırısına karşı yürüttüğü savaş, kamu oyunda gelişen bu değişiklikleri hızlandırmıştır. Bu tutum, bu savaş karşısında, tekellerin hizmetinde çalışan Amerikan yönetici çevreleri, kendi ülkelerinde olduğu gibi dünyada da tek başlarına kalmaya mahkûmdurlar.

Belçikada hâkim sınıfların buhranı

Jean Blume

Bu yazıda niyetimiz, Belçika'da politik hayatın bütün etkenlerini, karmaşıklığını koruyan ve arada sırada – dışardan bakıldığında biraz esrarengiz görünen etkenleri ele almak değildir.

Geleceği, hattâ en yakın geleceği bile, önceden haber vermeyi de düşünmüyor değiliz. Yalnızca bir tek somut soruyu cevaplandırmak istiyoruz: Harmel hükümetinin, Belçika'da 1960–61 genel grevinden sonra hristiyan-sosyalistler ile sosyalistlerin kurduğu ikinci hükümetin son düşüşünün anlamı nedir?

Bu soruya iki görüş açısından yanaşılabilir.

Örneğin, denebilir ki, hiç de az görülmeyen «tesadüfi bir iktidar buhranı» söz konusudur; ya da tersine, bu buhranın, rejimin hayati merkezlerine girmiş ciddi bir hastalığı gösterdiği söylenebilir.

Bizim düşüncemize göre ikinci görüş doğrudur. Belçika Komünist Partisi'nin (BKP) son Kongresi de geçen yılın sonlarında, yani Harmel hükümetinin durumunun oldukça sallantılı olduğu bir sırada, görüşünü işte bu anlamda belirtmişti. BKP Başkanı Ernest Burnelle'in hesap raporunda merkez sorun, Belçika'da hâkim sınıfların buhranı idi. Bunu göz önünde tutan raporda, ortadaki objektif koşulların yol açtığı ölçüde solcu güçler arasında en geniş bir işbirliği için savaşın özellikleri tesbit edildi.

Az önce patlak veren hükümet buhranı bu rapora böylelikle olaylarla doğrulanmış bir öngörü özelliği kazandı. Gerçeklerin anlaşılmaz yönü yoksa da, tahlili zordur. Ne var ki, böyle bir tahlil zorunlu oluyor ve biz bunu genel çizgileriyle belirtmeyi deneyelim.

1960/61 genel grevinden sonra Belçika'nın politik hayatında derin değişmeler olduğunu kuşkuyla tartışmayı bugün kimse göze almıyor. Artık hiç kimse, ciddi karışıklıklara uğramaksızın geleneksel ölçülerle düşünmeye ve hareket etmeye girişemez.

1960/61 grevinin, daha yakından incelendiği zaman, Belçika'nın yüksek maliye tabakasının oyu ve desteği ile Avrupa Kömür-Çelik Birliğinin (Montanunion) çabası sonucunda kömür ocaklarının kapatılmasına karşı en büyük işçi savaşlarının yürütüldüğü dönemde, yani daha 1959-da olan

dönüşümü – en büyük bir güçle – ortaya çıkaran bir olaydan başka bir şey olmadığı görülür.

Bu olaylardan önce bütünüyle işçi sınıfı ve özellikle de sosyalist görüşleri henüz bulanık olan işçiler, Nato'ya ve onun devamı olan Avrupa kurumlarına katılmanın Belçika'nın yararına olduğunu sanıyorlardı. Haysız bir anti-sovyet ve anti-komünist propaganda ile yayılan hayaller, altı yıl önce askerlik yıllarının kısaltılması için yapılan başarılı grevle sarsıldı ama ortadan kaybolmadı.

1959-da bazı şeyler değişti. Hâkim sınıfların güttüğü, (anti-komünizm, artı Atlantik Paktı, artı Avrupa kurumları'nı, barış, demokrasi, mutluluk ve ilerilik kavramlarıyla eşit gösteren) siyasetin umutları gerçekleştirmediği ortaya çıktı. İşçi sınıfı, Valonya sanayi bölgelerinde, özellikle sosyalizm düşüncelerinin derin kökleri olan ülkenin bu bölgelerinde ekonomik ve sosyal yıkımın başladığını açıkça gördü. İşçi sınıfı, özellikle emekçi örgütlerinin eskiden beri en kuvvetli gerici etkiler altında bulunduğu Flamanca'da bu görüntülerin gelecek için ne korkunç olduğunu sezindi; ve doğrudan doğruya bu sürecin suçlularına, gerici karakterlerini gözden kaçırmadığı ulusal ve uluslararası kapitalist tekellere dikkati çekmeğe başladı.

Bu arada, Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin XX.Kongresi'nin yüce düşünceleri başarıyla kendine yol açmıştı. Bu düşünceler, en başta sendika hareketinde komünistlerle hareket birliği yapılması yolunda sosyalist işçiler arasında görülen eğilimin kuvvetlenmesine yararlı oldu. Katolik çevrelerde elverişli bir ortam bulan ideolojik bir akım sonucunda bir kaç yıl sonra «pacem in terris» (dünyada barış) ensiklik'inin yayınlanması olanağı doğdu.

Böylece Belçika büyük burjuvazisi, kömür ocaklarının kapanmasına karşı 1959-da yapılan grevden hemen sonra, 1960 yılı başlarında büyük politik güçlüklerle karşı karşıya kaldı. Halkın, Kongo'da gittikçe gelişen kurtuluş hareketine karşı bir sömürge harbi için seferber edilmesine boyun eğmemesi onlar için acı bir gerçek oldu ve bu gerçekle bir kat daha ağırlaşan güçlükler, hemen arkasından bu ülkenin bağımsızlığının ilânı sonucunu doğurdu.

Tam o sırada, sağcı kuvvetlerin, – Hristiyan Sosyalist Partisi ile Liberal Parti blokunun – hükümeti başında bulunan Gaston Eyskens ülkeye «Birlik Kanunu» programını açıkladı.

Büyük bankaların emrinde maliye sorunları uzmanı olan ve gerici sağcı katolik çevrelere hizmet eden Eyskens, kendi inancına göre, daha önce uzun vadeli bir hükümet programı hazırlamıştı.

Bu «Birlik Kanunu» bir demir boyunduruktan başka birşey değildi; ve işçi haklarıyla demokratik hakları kısıtlayan, emekçilerin çıkarlarına karşı,

özel ve ulusal sanayi kuruluşlarına karşı, şehirli ve köylü orta sınıfın çıkarlarına karşı diktatörlüğü devam ettirmeleri için büyük tekellere araçlar sağlayan, dikkatle hazırlanmış bir tedbirler sistemiydi. Bu kanun, kısaca, bir gerileme plânı idi.

«Birlik Kanunu»na karşı yapılan – ve işçi sınıfının savaşımdan zengin örnekler vermiş olan bir ülkenin tarihinde eşi görülmeyen – grev, Belçikanın yaşadığı bütün genel politik grevler arasında en geniş ve en politik olanıydı.

Ama grevin en önemli özelliği bu değildir. Burada, grevin asıl nedenine, maddi sebeplerle ilişkisi olmayan nedenine işaret etmek gerekir. 1960 yılında ortada, yaklaşmakta olan bir iktisadi faciayı gösterecek hiç bir işaret yoktu. Gene de emekçiler, en başta en yüksek ücretli işçilerle birlikte öyle bir kanuna karşı grevle savaşa giriştiler ki, bu kanun daha kabul edilmediğinden henüz hiç bir etki gösteremezdi.

Emekçilerin güttüğü amaç neydi? Onlar, çağımızın insanına yaraşır bir hayat hakkındaki görüşlerini ve ülkenin yönetiminde daha büyük payları olmasında gördükleri haklarını savunmak istiyorlardı. Böylelikle ortaya bütün açıklığıyla, demokrasinin genişletilmesi sorunu çıktı.

Bilindiği gibi Hristiyan-Sosyalist'lerle Liberal'lerin Eyskens hükümeti, 1961 yılı başlarında genel grev sonucunda kelimenin tam anlamıyla silindir geçmiş gibi ezildi. Gene bilindiği gibi Eyskens, ömrü ancak altı ay süren ve 1966 Şubat'ında devrilen hükümette de, bu defa maliye bakanı olarak, birinci derecede bir rol oynuyordu.

Tarihin sadece tekerrür ettiği yolunda genel sonuçlar çıkarmak yanlış olur. Eyskens'in ikinci yenilgisi ile birincisi aynı değildir. Burjuvazi için bunun oldukça ciddi bir anlamı var.

Açıkça bir sola kayış özelliğini taşıyan 1961 Nisan seçimlerinden sonra Belçika büyük burjuvazisi gerileme plânlarından gene vazgeçmedi. Ama bunu yürütebilmek için de, hayat gücünü ve faaliyetini çürütülmez bir şekilde yeni ispat etmiş olan işçi hareketini tutuklaştırmak, parçalamak ve zayıflatmak amacıyla bir araç bulmak zorundaydı. Büyük burjuvazi bu aracı, birkaç sosyalist yöneticinin yardımıyla, bazılarının «işçi»-çeşnisi adını takmaktan hoşlandıkları bir hükümet çeşnisinde bulacağını sandı.

İsmen hristiyan-sosyalist işçi hareketini temsil eden başbakan Théo Lefèvre ile sosyalistleri temsil eden başbakan yardımcısı P. H. Spaak'ın hükümetinde 1961-den 1965-e kadar hristiyan-sosyalistlerle sosyalistlerin yürüttüğü işbirliği, bu formülün somut bir görüntüsüydü. Aynı zamanda Liberal Parti, geleneksel sağcı anti-klerikal parti, 1960/61 grevinden çıkarıldığı sonuçlarla, dış görünüşünü değiştirdi ve yeniden örgütlenerek, – bir gerçek olarak da oldukça anlam taşıyan – Özgürlük ve İlerilik Partisi adını aldı (Parti de la Liberté et du Progrés-PLP). Bu parti muhalefet

gösterişçiliğine girişti ve bu yolla, halkın gittikçe artan hoşnutsuzluğundan çıkar sağlamayı, 1965 seçimlerinde aldığı oyları arttırmakla başardı. Fakat sağcı gerici katolik çevreler Lefèvre-Spaak hükümetini büyük sermayeye yeni tavizler vermesi için zorladığında, bu parti her defasında katolikleri destekledi.

Sağcı kuvvetler arasında ustaca ödev taksimi ve hükümetteki sosyalist bakanların rehde olması ile Belçika büyük burjuvazisi için daha uzunca sürebilecek sakin bir dönem sağlanacak ve genellikle işçi hareketine, özellikle de sendika hareketine güçlü darbeler indirebilmeleri için olanaklar yaratılacaktı. Ne var ki, olaylar başka türlü gelişti. Neden?

Bu sorunun cevabı kısaca şöyle özetlenebilir: Çağdaş bir demokrasi kurulması uğrunda işçilerin ve halk yığınlarının gösterdikleri çabalar önlenmez bir şekilde artmakta ve ülkede yüksek maliye tabakasına tümenden uygun gelen hükümet ve yönetim biçimleriyle, bu geleneksel formlarla, git gide daha çok keskinleşen çatışmalara düşmektedir.

Aynı zamanda şunu da belirtelim ki, bu genel politik buhran bir yüksek konjunktür döneminde ortaya çıkmıştı ve şimdiki ekonomik zorluklar sonucunda daha da artacaktır.

Bu buhranın birkaç temel görüntüsünü sıralamak yerinde olur. İlk başta, her şey kuşkuyla karşılanmaktadır. NATO'ya bağlılığın bir sonucu olan dış siyaset ve askeri siyaset, ülkede yurtdaşların çoğunluğunun görüşleriyle apaçık zıtlık içindedir. Tarihte ilk defa işçi sınıfı, Belçika devletinin iç yapısında, valon ve flaman topluluklarının eşit haklılığı ve federalizmi anlamında bir değişme uğrunda yürütülen savaşı yöneltmektedir. Gericiler ise her zaman buna karşı koymuş ve bunu sebepsiz yere yapmamıştır. Belçika Genel Sendikalar Federasyonunun, sosyalist ve komünist emekçilerin üye olduğu bu birliğin sendika programında, kapitalist tekellerle devletin maliye işleri üzerinde demokratik denetim için tedbirler alınması sürekli olarak istenmektedir. Hristiyan sendikaların üyeleri, iş arkadaşlarıyla birlikte ortak hareketlere katılan bu emekçiler de, bu temel istekleri gün geçtikçe daha çok desteklemektedirler. Yakın gelecekte, halkın teşebbüsü ile referandum ilkesinin anayasaya alınması yoluyla parlâmenter demokrasinin geliştirilmesi sorunu gündeme getirilmiş olacaktır. (Bu tedbir, seçmenler için, önemli ve somut sorunlarda fikirlerini serbestçe ve iki anlama gelmeyecek biçimde açıklamaları olanağını sağlayacaktır.)

Belirtmek istediğimiz başka bir nokta, örgütlü emekçilerdeki «Avrupa» hayallerinin kaybolmuş olmasıdır. Buna karşılık, Avrupa İktisadi Birliği ülkelerindeki büyük sendika örgütlerinin, hangi uluslararası sendikalar birliğine bağlı olduklarına bakılmaksızın, faal bir ittifak kurmaları fikri öne sürülmekte ve doğrulanmaktadır. Hattâ bir kaç kesimde bu fikir gerçekleştirilmiştir. Belçika'da son zamanlarda Zwartberg kömür madeninin kapatılmasına karşı madencilerin yürüttüğü savaşın büyük bir önemi ol-

muştur. Gerçekten, Kömür-Çelik Birliği'nin siyasetine ve buna uygun olarak Belçika büyük sermayesinin yürüttüğü faaliyetlere karşı savaşta ilk defa flaman ve valon işçileri dayanışmalarını böylesine açıklıkla duyurmuşlardır.

Politik buhran, başka görüntülerde de ortaya çıkmaktadır.

Daha Lefèvre-Spaak hükümeti sırasında hristiyan sosyalistler ve Sosyalist Parti büyük iç güçlüklerle karşılaştılar. Bu partilerin – her biri için başka ölçüde de olsa – karşılaştıkları zorlukların başlıca nedeni, bu parti yöneticilerinin yürüttüğü ya da doğruladığı gerileme siyasetine ve toplum hayatının her kesiminde durumun kötüleşmesi sonucunu doğuran siyasete karşı işçilerin, daha doğrusu sendikaların gösterdikleri direnmeydi. Geçen yılki seçimlerde uğradıkları yenilgiden sonra bu yöneticilerin itibarının artmadığını düşünmek zor olmaz.

Özgürlük ve İlerilik Partisi'ne gelince; özellikle geçen yılki parlamento seçimlerinde kazandığı başarıdan sonra saplandığı demagoji ile kendi durumunu git gide sarsmaktadır. Bir yandan sağcı bir siyaset yürütmek, ve öte yandan büyük bir kısmı bu sağcı siyasete karşı oy kullanmış olan seçmen kitlesine dayanmak o kadar kolay değildir. PLP-nin hükümete katılma sorununda gösterdiği sallantılar buradan gelmektedir.

Açıktır görülüyor ki, Belçika büyük burjuvazisi daha 1965 yazında, Harmel hükümetinin kurulması sırasında, 1960/61 grevi sonrasında daha güç bir durumda bulunuyordu.

Gerçekten, Belçika'nin hâkim sınıfları, utanmadan kendi başarılarınıymış gibi göstermeğe kalkıştıkları parlak bir dönemden sonra, fecî sosyal-ekonomik durum ve bütçe açığı hakkında ülkeye açıklama yapma zorunda kaldılar. Ön hesaplara göre, ülkenin maliyesinde 15 ilâ 20, hattâ belki de 30 milyar Belçika Frankı tutarında bir açık ortaya çıktı. Üstelik, askeri masrafların artırılacağı açıklandı. Çünkü NATO, ordunun yeniden donatılmasını istiyordu. Sağcı gerici kuvvetlerin yararına yürütülen bu siyaset apaçık fiyasko verdi.

Güçlükler içinde geçen görüşmelerden sonra kurulan yeni hükümet hemen maskesini düşürmek zorunda kaldı. (Belçika Sosyalist Partisi federasyonlarının önemli bir kısmı hükümete katılmıyacağını açıklamıştı.)

Bu hükümet henüz hristiyan sosyalistlerle sosyalistlerin bir hükümetiydi. Çünkü Özgürlük ve İlerilik Partisi, hükümetin dizginlerine el atmayı daha göze alamamıştı. Ama, bu hükümetin yalnızca yapısı bile bir programı yansıtıyordu. Hükümetin başında bulunan Harmel, sağcı katoliklerin yetiştirmesi manevra ustalarının klasik bir temsilcisiydi. Maliye işlerinin sorumlusu, «Birlik Kanunu»nun yaratıcısı Gaston Eyskens'di. Kamu oyu, Eyskens'in kişiliğinde hemen asıl başbakanı tanımıştı ve bunda hiç de haksız değildi. Ekonomik işler, yüksek maliye tabakasının emirlerini yerine getirmekte özel

bir çaba göstererek göze girmiş olan sağcı sosyalist önder Spinoy'un denetimi altına girmişti.

Baş rol Eyskense düşmüştü ve o da rolünü büyük bir küstahlıkla oynuyordu. Açıkça şöyle diyordu: «Bana para lâzım ve ben de bu parayı çalışkan halkın çoğunluğunun cebinden alıyorum, çünkü büyük mülkiyeti korumak istiyorum.» Artık söz konusu olan, 1960 yılındaki gibi dikkatle hazırlanmış ve gözden geçirilmiş bir bir plân sunmak değildi. Bu, apaçık pervasız, ama umutsuz bir harp ilânıydı: Vergiler ve fiatlar arttırılıyordu; iktisadi gelişme, parasız tıbbî yardım, eğitim ve araştırma ödenekleri kısıtlanıyordu; işletmeler kapatılıyordu; yıllarca sürecek bir tasarruf rejimi yürürlüğe konuyordu.

Böyle bir saldırı ancak beklenmedik bir baskınla başarıya ulaşabilirdi. Ama şaşkınlık etkisi uzun sürmedi. Sendika hareketinin yönelttiği direniş kısa zamanda güçlendi ve parlamentodaki sosyalistlerin saflarında Eyskens-plânı'na karşı açık bir muhalefet yarattı. Harmel hükümetinin, ömrünü uzatmak için her çetin sorun karşısında başka bir çoğunluk aramak ve PLP milletvekillerinin desteğini sağlamaya çalışmak zorunda olduğu daha 1965-in son aylarında açıkça ortaya çıktı. Ötesini, Belçika Genel Sendikalar Federasyonu'nun (FGTB) bir sıra kararı ve emekçilerin – sosyalist, komünist ve hristiyanların – birlikte düzenledikleri muazzam hareketler tamamladı. Sanayi şehri Liege'in, Anvers limanı emekçileri arasında büyük yankı uyandıran 19 Ocak 1966 savaş günü; Zwartberg maden ocaklarındaki grev; parasız tıbbî yardımın kısıtlanmasına karşı yığınların protestoları, artık Harmel hükümetinin son dakikalarının yaklaştığını haber veriyordu. Harmel'in çekilmesiyle patlak veren hükümet buhranı, görüldüğü gibi «tesadüfi bir iktidar buhranı» değildir. Bu, bir kaç yıldır gelişmekte olan ağır bir rejim buhranının, hâkim sınıfların buhranının yeni bir işaretidir.

Bu buhranın bir kurtuluş yolu bulunabilir mi?

Demokratik yönde olursa, bulunabilir. Belçika'yı geleneksel burjuva ölçüleriyle yönetme olanakları elbetteki git gide azalmaktadır. Ama, bir demokratik birlik hükümeti, yani büyük işçi örgütlerine dayanan ve önce büyük bankalarla büyük tekellerin diktatörlüğünü kısıtlayıp sonra da bunların böğründe bir gedik açma çabasını gösterecek olan bir hükümet, pekâlâ yaşama gücüne ve ülkeyi bugünkü keşmekeşten kurtarma yeteneğine sahip olabildi.

Böyle bir hükümet her vaziyette bir program hazırlamak için kuvvetini harcamaktan kurtulacaktır. Çünkü bu program hazırdır ve bu, FGTB'nin programıdır. Ve FGTB'nin son genel kongresi olağanüstü olumlu önem taşıyan bir kongre olmuştur. Bu program, birlik içinde olan örgütlerin ve her şeyden önce sendika ve işçi örgütlerinin, örneğin, federalizm ve anti-kapitalist yapısal reformlar uğrunda savaş teşebbüsüne geçen Valonya

Halk Hareketi-Mouvement populaire Wallon'un programıdır. Bu, her inançtaki emekçilerin ve demokratların birleştikleri bir barış hareketi programıdır.

Bundan dolayı başlangıçta, FGTB'nin programındaki maddelerle yetinmek olabildi. Bu maddeler, sırada duran ve gerek ulusal, gerekse uluslararası karakterdeki sorunların çoğunluğu için akla yatkın ve yeterli çözümler teklif etmektedir.

O halde, bu bakımdan büyük bir güçlük çıkmayacaktır.

Atılması gereken ilk güç adım, solcu kuvvetlerin – hristiyan-demokratların, sosyalistlerin ve komünistlerin – bilinçli ittifakı yolunda, bunların hareketlerini gerçekten ahenkleştirmek için atılacak adımdır. Bunu yapmak için, Belçika Sosyalist Partisi'nin, sendikalar hareketinde yerleşmekte olan yeni düşünce ve işlem türünün etkisi altında sola doğru tümden ya da kısmen bir eğilme göstermesi gereklidir. Gene bu ilk adımın atılması için, hareket birliğinin yararları açıkça görüldüğüne göre, katolik emekçilerin, gittikçe çekilmez hâle gelen sağcı katolik kuvvetler boyunduruğunu sarsıp atmaları gerektir. Bütün veriler böyle bir gelişmenin olabileceğini göstermekte ve Belçika Komünist Partisi bu olanağı gerçekleştirmek için savaştaktadır. Tekellerin diktatörlüğüne, gericiğin gerileme siyasetine karşı direnen bütün güçleri ön yargılara bağlanmadan ve ayırım yapmadan birleştirmek o'na düşmektedir. Komünist Partisi bu birleşmeyi heyecan yaratan patlamalarla değil de, daha çok açık ve kardeşçe konuşmalarla yoluyla, emekçilerin bütün bir yüzyıl boyunca verdikleri ağır savaşlarla yarattıkları ve geliştirdikleri örgütlerin korunması ve gelişip serpilmesine büyük bir titizlikle bağlı kalarak gerçekleştirmeye çalışmaktadır.

İkinci güç adım, çağdaş demokratik hükümet anlayışından bir ara hükümeti anlayışına geçiş adımdır. Ne pahasına olursa olsun muhalefet siyaseti içinde kapanıp kalmak ve büyük burjuvazinin ülkeyi bir karışıklığa sürüklemesini beklemek hiç bir şekilde işçi hareketinin çıkarı değildir. İşçi hareketi, kendi düşüncesine tümden uygun bir hükümet kurulmadan önce de üzerine düşen kısmi sorumluluğu yüklenmek zorundadır. İşçi hareketi, kapitalist anarşi daha tarih müzesine kaldırılmadan önce de bu anarşiye düzenlilik elemanlarını getirmek zorundadır.

Bütün bu söylenenler, soyut sorunlara değil de, 1966 Şubat'ında patlak veren hükümet buhranının ortaya attığı ve gelecekte de yeni hükümet buhranlarıyla müzminleşebilecek somut sorunlarla ilgilidir. Belçika Komünist Partisi'nin görüşüne göre işçi hareketi, gerileme siyasetine son veremeyi, vergileri daha fazla arttırmamayı, işletmeleri kapatmayı ve her türlü kısıtlamayı önlemeyi, iktisadi gelişme için gerekli parayı bankaların ve büyük sanayi girişimlerinin kasalarında bulup çıkarmayı yüklenecek bir hükümeti destekleyebilir. Şüphesiz örgütlü emekçilerin uyanıklılık içinde göstereceği dayanışmaya mutlaka ihtiyaç duyacak olan böyle bir hüküme-

tin iktidarı altında daha iyi bir geleceğe umut beslenebilir. Fakat, yeni karışıklıklardan otomatik olarak daha iyi'nin doğacağını sanmak, kendi kendini aldatmak olur.

Biz, buhranın nasıl sonuçlanacağı hakkında kehanette bulunacak değiliz. Ama güvenle söylenebilir ki, Belçika'nın hâkim sınıfları şimdiye kadar yaşadıkları en ağır buhranı geçirmektedirler. Belçika Komünist Partisi ile müttefikleri ise, ülkenin bugünkü keşmekeşten kurtulmak için çağdaş demokratik bir hükümete sahip olması gerektiğini ve aynı zamanda da şimdi geçmekte olduğumuz olanaklar aşamasını zamanında ve titizlikle tesbit etmesi gerektiğini aynı güvenle öne sürebilirler.

YAKINDA ÇIKIYOR

DÂVA VE MÜDAFAA

1951-de Türkiyede gizli Komünist Partisinin yöneticisi olarak yargılanan ZEKİ BAŞTIMAR yoldaşın 1954-de Askeri Mahkeme önünde yaptığı savunma.

İÇİNDEKİLER

Friedrich Ebert

İşçi hareketinde birliğin sağladığı sonuçlar 325

Pavel Auerspeig

Çekoslovakya Komünist Partisinin XIII. Kongresi 338

Mesud Ali Han

Hindistanda açlık sorunu 344

KOMÜNİST VE İŞÇİ PARTİLERİNDE

Alvaro Vaskes

Devrimci savaşın bütün biçimlerini bağdaştırmak 357

MİLLİ BAĞIMSIZLIK SAVAŞI

Andreas Kannaouros

Kıbrıs halkının bağımsızlığı uğrunda 365

BUGÜNKÜ DÜNYA

P. Maes

Viyetnamda tırmanma hareketinin sonuçları 371

Jean Blume

Belçikada hâkim sınıfların buhranı 373

B A R I Ő V E S O S Y A L I Z M P R O B L E M L E R I

İngilizcesi:

Central Books Ltd., 37 Grays Inn Road, London, W. C. 1.

İtalyancası:

Libreria Rinascita, Via delle Botteghe, Oscure 2. Roma

Almançası:

«GLOBUS»-Vertrieb ausländischer Zeitschriften, Wien XX,
Höchstädtplatz 3

Yunancası (Kıbrıs'ta):

Laikon Praktorion, Tricoupi Street, 53 r., Nicosia

Rusçası:

Stredisko pro rozsirovani tisku, Praha 6, Thákurova 3

Fransızcası:

Societe d'Edition et d'Enformation 9, Boulevard des Italiens Paris (2e)

İspanyalcası:

Ediciones Pueblos Unidos Casilla Correo 589, Montevideo

Japonçası:

Nauka Ltd., 2, Kanad-Zinbocho 2-chome, Chiyoda-ku, Tokyo

İsveç dilinde:

Arbetarkultur, Söderarmsvagen 36, Johanneshov 6, Stockholm

Bulgarçası:

Raznoiznos, I, Rue Tzar Assen, Sofia

Türkçesi:

«YENİ ÇAĞ» – Stredisko pro rozsirovani tisku, Praha 6,
Thákurova 3

Fiyatı 1 lira